

JAAARVERSLAG 2013

GREENPEACE

ARCTIC

GREENPEACE

JAARVERSLAG 2013

INHOUD

VOORWOORD	3
OVER GREENPEACE	5
CAMPAGNES	7
Schone energie	7
Sterke bossen	10
Levende oceanen	13
Een gifvrije wereld	16
Duurzame landbouw	17
ZO WERKT GREENPEACE	19
Communicatie en Mobilisatie	20
Fondsenwerving	22
Organisatie en bedrijfsvoering	24
Greenpeace wereldwijd	28
JAARREKENING	29
Grondslagen	31
Samenvattend financieel overzicht	35
Balans	37
Staat van baten en lasten	45
Kasstroomoverzicht	58
JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	59
Bijlage 1: Directie en raad van toezicht	62
Bijlage 2: Controleverklaring van de accountant	64

VOORWOORD

Wat was 2013 voor Greenpeace een heftig jaar! Belangrijke doorbraken, grote gevaren en onwaarschijnlijk veel, hard en vaak onzichtbaar werk. En een jaar van – onverwachte – bondgenoten.

>

In Nederland onderhandelden we in de SER voor een Nationaal Energieakkoord. Hoewel Greenpeace meer en sneller wilde, is het resultaat historisch: van 4 procent naar 16 procent schone energie in 10 jaar!

De Europese ministers van Visserij spraken een strenger visserijbeleid af om de visbestanden in de oceanen te beschermen. Goed nieuws! Uiteraard zijn we wel benieuwd naar de naleving van de afspraken.

Onze niet-aflatende inspanningen voor het behoud van de oerwouden leverde belangrijke toezeggingen op van een aantal bedrijven in Indonesië en Brazilië. In de Democratische Republiek Congo staan we nog aan het begin van de onderhandelingen... Gif in kledingproductie wordt in kleine stappen teruggedrongen, mede door samenwerking tussen Greenpeace in Europa en China. Als symbool voor het kwetsbare milieu kreeg de bij hele mensenmassa's zover zich zorgen te maken over haar voortbestaan. De media en de Europese politiek deelden deze zorg. Het debat ging uiteindelijk ook over de toekomst van de landbouw.

De bescherming van de Noordpool was de meest in het oog springende Greenpeace-campagne van 2013. We wilden de plannen voor olieboringen door Gazprom en Shell in dit kwetsbare natuurgebied stoppen. Een gebied dat essentieel is voor een wereldwijd stabiel klimaat, maar ook voor de inheemse volken en dieren.

Rusland nam dertig Greenpeace-actievoerders gevangen na een vreedzaam protest. Na ruim twee maanden kwamen ze pas weer vrij, mede door grote publieke en politieke aandacht wereldwijd. De internationale rechtszaak die de Nederlandse overheid aanspande tegen Rusland hielp ook: een heldere en moedige stap.

Zoals Faiza Oulahsen, een van de Arctic 30, zelf zegt: 'De strijd gaat door. Dit gaat om het behoud van onze planeet.' Die planeet laat keer op keer merken dat de broodnodige veranderingen in onze productiemethoden en levensstijl veel te langzaam gaan. Toenemende droogte en steeds heftiger overstromingen in delen van Afrika en Europa (Engeland!), superorkanen in Azië (Filipijnen!), megabosbranden in Australië en de VS, vergaande verzuring en overbevissing in oceanen, verdwijnende oerwouden en uitstervende diersoorten... De lijst met rampen neemt dagelijks toe.

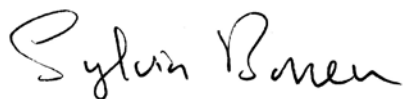
Of het nu gaat over kerncentrales (Fukushima!), over olie- en kolenproductie, gaswinning en aardbevingen (Groningen!): de nucleaire en fossiele industrie moet nodig plaatsmaken voor schone energie. En dat kan. In Bihar werkt Greenpeace India met de regering aan een staat die 100 procent op schone energie draait. We hopen dat andere delen van India dit voorbeeld zullen volgen. Het betekent betaalbare lokale energie voor een grotendeels arme bevolking die hierdoor economisch een toekomst krijgt.

In 2013 kwam steun voor Greenpeace uit een soms onverwachte hoek. Mensen die het niet altijd met ons eens zijn en mensen van collega maatschappelijke organisaties steunden ons om de Arctic 30 vrij te krijgen en de Noordpool te beschermen. Hartverwarmend in de moeilijke maanden aan het einde van het jaar.

Binnen Greenpeace Nederland zetten medewerkers en vrijwilligers zich de laatste maanden vooral in voor de Noordpool, in samenwerking met collega's uit de 40 landen waar Greenpeace actief is. De Arctic 30 mogen dan met een amnestieregeling vrij zijn gekomen, ons recht op vreedzaam protest is in Rusland niet erkend. De Nederlandse overheid deed dit wel, maar sommige Nederlandse bedrijven waren meer te horen over hun angst voor het verslechteren van de handelsrelaties dan over het elders bevorderen van democratische verhoudingen. En alhoewel Shell voor het tweede jaar achter elkaar heeft besloten om zelf niet te gaan boren op de Noordpool, heeft het bedrijf zijn steun aan Gazprom, dat gewoon doorgaat met boren, niet ingetrokken. Onze aandacht mag dus niet verslappen.

In 2013 kreeg Greenpeace meer steun dan ooit. In Nederland hielpen duizenden vrijwilligers en digitale actievoerders mee aan onze campagnes, terwijl zo'n 455.000 mensen ons financieel steunden. Wereldwijd liepen de aantallen ook op: meer dan 5 miljoen mensen tekenden petities om de Noordpool te beschermen, en het aantal supporters (on- en offline) liep op tot 24 miljoen, waarvan ruim 3 miljoen ons financieel hielpen.

Het is fantastisch om te zien hoe alle Greenpeace-medewerkers en vele soorten supporters zich het afgelopen jaar hebben ingezet. Het was een groots en zwaar jaar waarin we ook ontdekten wie onze bondgenoten zijn. Het gaat tenslotte om veel meer dan Greenpeace als organisatie. Het gaat om onze planeet en de toekomst van miljarden dieren en mensen die op het spel staat. Vanuit het diepst van mijn hart dank ik iedereen die het afgelopen jaar met ons meeleefde en ons werk steunde. Jullie geven ons het lef en vertrouwen ook in 2014 weer voluit te gaan voor een schone en groene wereld.

Sylvia Borren
Directeur Greenpeace Nederland

Het huidige managementteam: Meike Baretta, Nathalie Boevink, Raymond Kaitjili, Martin Lloyd, Joris Thijssen

OVER GREENPEACE

Greenpeace is een internationale milieuorganisatie die zich inzet voor schone energie, prachtige bossen, levende oceanen, schone productieprocessen en duurzame landbouw. In aansprekende en succesvolle campagnes maken we milieuproblemen zichtbaar en bewegen we overheden en bedrijven tot oplossingen. We zijn vernieuwend, creatief, moedig, vasthoudend en integer. Wereldwijd worden we gesteund door circa 24 miljoen mensen, online en offline, waarvan ruim 3 miljoen financiële supporters en zo'n 19.000 vrijwilligers. Greenpeace is volledig onafhankelijk en neemt geen geld aan van overheden of bedrijven.

>

ONZE VISIE

De mens leeft op te grote voet. Op dit moment gebruiken we wereldwijd 50 procent meer dan wat de aarde aan natuurlijke hulpbronnen voortbrengt. Aarde, water en lucht worden vervuild. Bedrijven en overheden geven nog te vaak de voorkeur aan snel economisch gewin. Greenpeace wil dat de zorg voor mensen en de natuur vooropstaat. We werken aan een duurzame economie die een reële prijs verbindt aan het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, vervuiling en de uitstoot van broeikasgassen. En die rekening houdt met volgende generaties en de draagkracht van onze aarde. We pleiten voor een duurzame maatschappij, die andere keuzes en ander gedrag van burgers, bedrijven en overheden stimuleert en bevordert. We geloven dat een groene, duurzame samenleving nodig, beter en haalbaar is.

ONZE MISSIE

Greenpeace vindt de vitaliteit van de aarde fundamenteel voor al het leven en strijdt daarom voor een snelle realisatie van een duurzaam evenwicht tussen mens en milieu. Greenpeace is een onafhankelijke internationale milieuorganisatie. Door geweldloze en inventieve confrontaties stellen we milieuproblemen aan de kaak en stimuleren we duurzame oplossingen.

ONZE KERNWAARDEN

We worden gedreven door liefde voor onze blauwgroene planeet. We willen mens en milieu beschermen tegen vervuiling en vernietiging. Vol energie richten we ons op resultaat: er zijn oplossingen voor milieuproblemen en die proberen we zo snel mogelijk te bereiken. In ons werk laten we ons leiden door de volgende kernwaarden:

• GEWELDLOOS

Greenpeace is principieel geweldloos. Al onze acties zijn vreedzaam, ook als ze uitdagend zijn.

• MOEDIG

We durven eerlijk te zijn over de grenzen van de draagkracht van onze aarde. Greenpeace toont lef. We zijn als getuige aanwezig op de plek van de misstand en beschermen de planeet met lijf en leden.

• OPEN EN VASTHOUDEND

Greenpeace is creatief en vasthoudend in het aankaarten van milieumisstanden en gaat de dialoog aan over probleem en oplossing om te komen tot een leefbaar milieu. We geven niet op tot onze doelen zijn bereikt.

• ONAFHANKELIJK

Greenpeace wordt gesteund door individuele supporters. We zijn politiek en religieus onafhankelijk en accepteren geen giften van bedrijven of subsidies van overheden.

• SAMENWERKEND

Greenpeace gelooft in de kracht van grote groepen mensen die samen een omslag kunnen bewerkstelligen. De toekomst van het milieu ligt in de handen van miljoenen mensen over de hele wereld die onze overtuiging delen. Samenwerkend met anderen kunnen we milieuproblemen aanpakken en problemen oplossen.

ONZE DOELEN

De 'groene draad' in onze campagnes is het herstellen van een duurzaam evenwicht tussen mens en milieu, in Nederland, in Europa en wereldwijd. We willen oplossingen stimuleren die leiden naar een groene, duurzame samenleving uiterlijk in 2050:

- klimaatverandering tegengaan door efficiënt energiegebruik en een overgang naar volledig schone opwekking van energie, zonder kernenergie en fossiele brandstoffen;
- bossen beschermen vanwege de biodiversiteit én omdat ontbossing een belangrijke oorzaak is van het klimaatprobleem;
- onze zeeën en oceanen, en alles wat daarin leeft, beschermen;
- schone (gifvrije) en efficiënte productiemethoden en diensten, en volledig hergebruik van materialen en afval;
- duurzame en biologische land- en bosbouw, onder andere zonder genetisch gemanipuleerde gewassen.

DE GREENPEACE-METHODE

Greenpeace wil dat overheden en bedrijven hun beleid zodanig wijzigen dat het milieu beschermd wordt.

Hoe doen we dat?

- We identificeren milieuproblemen en hun oplossingen door gedegen onderzoek in samenwerking met gerenommeerde instituten.
- We proberen overheid en bedrijfsleven te bewegen tot oplossingen, door inzet van constructief overleg en juridische druk.
- We stellen milieuproblemen aan de kaak door geweldloze en confronterende actie.
- We dragen schone en duurzame oplossingen aan: 'Het kan anders'.
- We organiseren steun in de maatschappij voor de noodzakelijke veranderingen en we inspireren mensen hieraan bij te dragen door communicatie en mobilisatie.

INTERNATIONALE STRATEGIE EN VOORUITBLIK

Als internationale organisatie richt Greenpeace zich op die gebieden waar de milieuproblemen het grootst zijn. Zoals de Amazone, Congo en Indonesië vanwege de ontbossing, of de Afrikaanse kust vanwege overbevissing. Landen die het belangrijkste zijn voor onze wereldwijde milieudoelstellingen krijgen ook aandacht: China, de Verenigde Staten, Brazilië, India, Indonesië, Zuid-Afrika, Senegal en – dichterbij – Polen. Sowieso heeft Europa als Europese Unie ook prioriteit. Binnen Europa werken we steeds meer samen, om overtuigende campagnes te kunnen voeren waar het gaat om nationaal en Europees beleid. Dit sluit goed aan bij de beslissing de wereldwijde organisatie verder aan te passen. In die landen waar de milieuproblemen groot zijn, moeten we als organisatie nog sterker worden. Collega's uit verschillende landen maken meer dan voorheen gezamenlijke plannen om zo strategisch en slim mogelijk de meeste milieuwinst te realiseren. Greenpeace Nederland stelt daarom elk jaar geld en mensen beschikbaar voor deze internationale samenwerking.

VERBINDING TUSSEN HET GLOBAL PROGRAMME EN EUROPESE EN NEDERLANDSE CAMPAGNES

De kunst is om onze tijd en ons geld deels internationaal in te zetten waar dit het meeste effect heeft. Zo werkt Greenpeace aan schoon water overal ter wereld. Greenpeace Nederland voerde daarom ook in 2013 met collega's in onder andere China en Indonesië actie tegen het lokaal lozen van giftige stoffen die gebruikt worden bij de productie van kleding voor internationale kledingmerken.

Aan de andere kant gebruiken we onze tijd en ons geld deels voor het bevechten van een beter beleid en milieuwinst in Nederland en Europa zelf. Daarvoor dient de doorvertaling van het global programme naar Nederlandse driejarenplannen en het jaarplan.

CAMPAGNE: SCHONE ENERGIE

Klimaatverandering heeft als het grootste milieuprobleem van deze eeuw de hoogste prioriteit voor Greenpeace. We wijzen op oorzaken en gevolgen én we komen met oplossingen, zoals ons Energy [R]evolution Scenario. Daarin schetst Greenpeace met een aantal wetenschappelijke instituten een haalbaar plan voor het effectief tegengaan van klimaatverandering door over te stappen op schone energiebronnen en slim energiegebruik. Nu nog investeren in vieze kolencentrales of kerncentrales is ronduit onzinnig. Ze zorgen voor onomkeerbare klimaatverandering, luchtvervuiling en kernafval, en staan de ontwikkeling van schone energie in de weg. Greenpeace voert campagne voor een snelle overgang naar die schone energievoorziening.

>

WAT WILDE GREENPEACE IN 2013?

Hoe realiseren we een schone, groene toekomst en voorkomen we onomkeerbare klimaatverandering? Om een stap dichterbij het realiseren van deze langetermijndoelen te komen, wilden we in 2013 onder andere:

- de investeringen in schone energie stimuleren;
- vervuilende kolen- en kerncentrales de voet dwars zetten;
- Shell en Gazprom ervan weerhouden in het Noordpoolgebied naar olie te boren.

RESULTATEN

2013 is een bewogen jaar geweest voor de klimaat- en energiecampagne. Greenpeace werd in 2012 benaderd om mee te onderhandelen over een Nationaal Energieakkoord. Het kabinet had de Sociaal Economische Raad gevraagd met alle relevante partijen een breed maatschappelijk akkoord te sluiten over een versnelde omslag naar een schone energievoorziening. Omdat de vraagstelling kansrijk oogde en behalve de gebruikelijke SER-partners ook alle groene ngo's en groene werkgevers aanschoven, stemde Greenpeace toe. Een intensief onderhandelingstraject, waarbij de groene organisaties een hecht blok vormden, leidde in de zomer tot een compromis. Het is weliswaar niet ons wensscenario, maar wel een noodzakelijke stap richting een schone economie. De ambities zijn fors: van 4 procent naar 14 procent schone energie in 2020 en 16 procent in 2023, 1,5 procent energiebesparing per jaar en 15.000 nieuwe banen. De komende jaren moet de overheid de afspraken omzetten in concrete wetten, zodat er daadwerkelijk nieuwe windparken op zee gebouwd worden, wind op land ruim baan krijgt, oude kolencentrales sluiten, burgers die willen investeren in zonne-energie gefaciliteerd worden en energiebesparing in gebouwen en in de industrie goed van de grond komt.

Om het onderhandelingsproces te stimuleren, deed Greenpeace via de campagne *Mission Possible* een beroep op grote bedrijven met groene aspiraties om ondersteunende statements af te geven over de noodzaak van een ambitieus energieakkoord. Via onze campagnesite deelden mensen complimenten uit aan medewerkers van bedrijven die laten zien dat ze een bijdrage leveren aan een schone toekomst. De complimenten werden via bijna 11.000 Twitter-berichten en ruim 16.000 e-mails verspreid. Later werden ook de twijfelaars onder druk gezet om groene verklaringen af te geven. Greenpeace zette deze oproep met acties kracht bij. We voorzagen het dak van de Amsterdamse optiebeurs van zonnepanelen en gaven Heineken en FrieslandCampina een twaalf meter lange windmolenwiek cadeau om hen te herinneren aan hun groene ambities.

Bovendien lieten onze vrijwilligers via een Green Memory-spel bezoekers van diverse festivals kennismaken met de *Mission Possible*-campagne. Dat alles leidde ertoe dat niet alleen FrieslandCampina en Heineken, maar ook DSM, AkzoNobel, Philips en Unilever zich publiekelijk uitspraken over de noodzaak van een ambitieus akkoord.

Schone versus vervuilende energie

Het stimuleren van schone energie staat hoog op de agenda bij Greenpeace. Naast het meedenken op overheidsniveau werkten we in 2013 aan een proef met betrekking tot lokale duurzame projecten: een windpark bij Utrecht, Lage Weide. Het plan voor de bouw van een windpark ondervond veel weerstand van omwonenden. Greenpeace steunde de voorstanders van het windpark door via de media en inspraak in de gemeenteraad te laten weten dat windenergie broodnodig is en dat we het ons niet konden veroorloven een geschikte locatie als deze over te slaan. Door het jaar heen werkten we aan een website om mensen te coachen bij het vinden van de meest duurzame energieoplossingen in en om huis of in de buurt. We verwachtten deze website te lanceren in 2014.

Nadat het plan voor een tweede kerncentrale in Borssele (mede dankzij de campagne van Greenpeace) van tafel was, zijn we in 2013 een rechtszaak gestart tegen de levensduurverlenging van Borssele 1. De bejaarde centrale (veertig jaar) moet nog eens twintig jaar langer open blijven, onder onverantwoorde condities wat Greenpeace betreft. Het reactorvat is bijvoorbeeld niet gecontroleerd op kleine scheurtjes en aan de uitvoering van de Europese stresstest mankeert ook van alles. De rechtszaak leidt er hopelijk toe dat Borssele 1 niet nog twintig jaar langer open mag blijven. Schone energie biedt namelijk genoeg potentieel om af te stappen van gevaarlijke kernenergie. Ook voerde Greenpeace in 2013 wederom rechtszaken tegen de bouw van drie nieuwe kolencentrales die serieuze risico's voor het milieu en de gezondheid van de bevolking met zich meebrengen. We publiceerden onder andere twee rapporten in samenwerking met de Universiteit van Stuttgart over het aantal doden en zieken die de kolencentrales in Eemshaven en op de Maasvlakte zouden veroorzaken. Die rapporten zijn in de (regionale en lokale) media belicht.

Begin 2014 verwierp de Raad van State onze bezwaren tegen het openhouden van de kerncentrale Borssele. Voor Greenpeace is dit aanleiding om een internationale klacht in te dienen over het feit dat er geen Milieueffectrapportage (MER) is opgesteld. Het juridisch steekspel gaat nog even door.

Noordpool

De zomer stond wederom in het teken van de Noordpool, wat onder andere door onze vrijwilligers op diverse festivals – als Lowlands – onder de aandacht van de bezoekers werd gebracht. Want hoewel Shell in 2013 niet kon boren vanwege gebrek aan materiaal, is de Nederlands-Britse oliegigant nog altijd van plan dit cruciale gebied uit te buiten. Greenpeace voerde campagne om bedrijven als Shell, Gazprom en Statoil duidelijk te maken dat olieboringen op de kwetsbare Noordpool ontoelaatbaar zijn. Bovendien is er een steeds groter groeiend aantal mensen (inmiddels ruim vijf miljoen) die de Noordpool beschermd willen zien. Achter de schermen praatten we met investeerders van Shell en Gazprom. Dit leidde in veel gevallen tot het stellen van kritische vragen aan het management van de twee oliereuzen. Eind september voerde Greenpeace (net als het jaar daarvoor) actie bij een platform van Gazprom in de Russische Poolzee. Dit zou het eerste platform moeten zijn dat commerciële Noordpoololie zou winnen, terwijl het platform in zeer slechte staat verkeert en Gazprom een slechte reputatie heeft op het gebied van veiligheid en vervuiling. Twee klimmers trachtten een spandoek aan het platform op te hangen, maar de kustwacht kapte de actie op brute wijze af en enterde de volgende dag in internationale wateren ons schip de *Arctic Sunrise*. Het vervolg was onthutsend. De Russen hielden onze 28 actievoerders en 2 journalisten in voorarrest terwijl het onderzoek liep naar piraterij en hooliganisme waar in Rusland gevangenisstraf op staat van respectievelijk 15 en 7 jaar. De disproportionele reactie van de Russen ontketende internationaal protest rond de situatie van de *Greenpeace Arctic 30*. Om de Arctic 30 vrij te krijgen kwamen er solidariteitsmarsen, steunbetuigingen van onder andere Carice van Houten, Arie Boomsma en Angela Groothuizen, en massale media-aandacht. Onze vrijwilligers werkten mee aan diverse Global Days of Action & Solidarity en bij de Russische ambassades kwamen miljoenen protestmails vanuit de hele wereld binnen. De Nederlandse regering eiste via het Internationale Zeerechttribunaal vrijlating van de actievoerders en de *Arctic Sunrise*. Het tribunaal gaf Nederland eind november gelijk. Rusland liet direct weten het gezag van het tribunaal niet te erkennen. Na ruim twee maanden cel kwamen de actievoerders en journalisten op borgtocht vrij, weliswaar met de restrictie dat zij in Sint-Petersburg moesten blijven. Vlak voor oud en nieuw keerden de 30 huiswaarts nadat president Putin hun amnestie had verleend. Wel vrij, maar geen rechtvaardigheid voor de Arctic 30. Gelukkig kijkt de hele wereld nu mee, boren op de Noordpool is een bekend en omstreden onderwerp geworden en veel meer mensen weten wat Gazprom en Shell van plan zijn. In 2014 zetten we onze Noordpool-campagne onverminderd voort. Tot de boorplannen definitief de ijskast ingaan.

SAMENWERKING

Voor de campagnes en andere activiteiten van Greenpeace Nederland werkten we samen met Greenpeace-collega's wereldwijd en zijn er samenwerkingsverbanden aangegaan met tal van organisaties, zoals de Groene 11 (een samenwerkingsverband van vijftien natuur- en milieuorganisaties dat actief is in Den Haag), ontwikkelingsorganisaties, diverse andere maatschappelijke organisaties, bedrijven verenigd in De Groene Zaak en mediapartners. In het kader van de SER-onderhandelingen werkten we samen met Natuur en Milieu, Milieudefensie, WWF, De Groene Zaak, de Provinciale Milieufederaties en de Duurzame Energie Koepel. In onze acties tegen de kolencentrales werkten we samen met de Waddenvereniging, Vereniging Zuivere Energie, Co2tramine, de Dekoolonisten, Pieterburen Tegengas, de Natuur- en Milieufederatie Groningen, het Groninger Landschap, Natuurmonumenten, Natuur en Milieu, Vereniging Verontruste Burgers van Voorne, Bürgerinitiative Saubere Luft Ostfriesland e.V. en tal van andere Duitse natuur- en milieuorganisaties en overheden.

Met betrekking tot de campagne tegen kernenergie werkten we samen met de Zeeuwse Milieu Federatie en LAKA.

CAMPAGNE UITGELICHT

STOP SHELL

Shell likte dit jaar zijn wonden na het fiasco bij Alaska eind 2012: boorplatform Kulluk liep vast op de ijzige rotsen. Maar ondertussen sloten Shell en staatsoliebedrijf Gazprom aan de andere kant van de Noordpool een schimmige deal: de multinationals wilden gaan samenwerken om de oliereserves in het Noordpoolgebied te winnen. Reden genoeg voor Greenpeace om ook in de zomer van 2013 fel van leer te trekken tegen olieboringen op de Noordpool. Overal in Nederland dook Nora de ijsbeer op om het publiek voor te lichten over de risico's van de plannen van Shell en Gazprom. Bewoners schrokken zich een hoedje toen er door 'Shell naar olie geboord' werd in de mooiste parken en tuinen van Nederland. Ruim 24.000 ongeruste burgers op de fiets demonstreerden tijdens de Ice Ride wereldwijd voor het instellen van de Noordpool als natuurreserveaat. Ook werd de petitie 'Save the Arctic' massaal ondertekend: met kerst naderde de teller de vijf miljoen. Shell probeert de samenwerking met Gazprom te bagatelliseren, maar het is duidelijk dat beide partijen elkaar hard nodig hebben. Daarom riepen duizenden mensen, via de petitie 'Shell: Breek de banden met Gazprom', Shell op om de samenwerking met Gazprom in het Noordpoolgebied te beëindigen.

TOEKOMST

In 2014 zal Greenpeace Nederland intensief samenwerken met andere Europese Greenpeace-collega's om de Europese klimaat- en energiedoelen voor 2030 op een ambitieus niveau te krijgen. Dat betekent wat ons betreft (gebaseerd op ons Energy [R]evolution Scenario): 55 procent CO₂-reductie ten opzichte van 1990, 45 procent schone energie in 2030 en 2 procent energiebesparing per jaar. Deze doelen zijn hard nodig om in 2050 te komen tot een volledig duurzame energiehuishouding en de temperatuurstijging binnen de perken te houden. Op lokaal niveau wil Greenpeace in 2014 wederom burgers betrekken bij de Energy [R]evolution, bijvoorbeeld door windprojecten toegankelijker te maken en te helpen de overstap naar groene stroom te maken. Ook blijven we in 2014 onverdroten campagne voeren tegen de bouw van vervuilende kolencentrales en zullen we Shell en Gazprom oproepen te investeren in duurzame energie en de Noordpool voorgoed met rust te laten.

CAMPAGNE: STERKE BOSSEN

Een gezond klimaat is zonder bossen niet mogelijk. Behalve dat ze belangrijk zijn vanwege de biodiversiteit, gebruiken bomen CO₂ voor hun groei en houden dit ook vast. Een bos is dus een CO₂-opslagplaats van formaat. Vernietiging door kap of verbranding is rampzalig. Voor het klimaat en voor de bewoners: mens en dier. Greenpeace strijdt al jaren voor het behoud van de nog ongerepte bosgebieden. Ons doel is ambitieus: ontbossing moet wereldwijd gestopt zijn in 2020. We volgen onder andere de lange keten die hout, palmolie, soja en andere producten uit het bos afleggen, zodat we producent én afnemers op hun verantwoordelijkheid kunnen aanspreken.

>

WAT WILDE GREENPEACE IN 2013?

Veel eeuwenoud bos wordt gekapt om plantages voor producten als palmolie, soja en papierpulp uit te breiden. Dit is een van de belangrijkste oorzaken van de razendsnelle, wereldwijde ontbossing. Daarom wilde Greenpeace in 2013 onder andere:

- dat de grootste papierproducent, APP, en de belangrijkste palmolieproducent en -handelaar, Wilmar, in Indonesië stoppen met vernietigen van de oerbossen;
- toezien op handhaving van de Europese illegaal-houtwetgeving;
- handhaving van de boswetgeving in de Democratische Republiek Congo;
- strengere duurzaamheidscriteria voor bio-energie en een limiet aan bijmenging in energiecentrales en in de brandstofmix voor voertuigen.

RESULTATEN

Het jaar 2013 begon goed. Onze jarenlange campagne tegen het Indonesische pulp- en papierbedrijf APP wierp zijn vruchten af: APP committeerde zich aan een zero *deforestation*-beleid. Greenpeace ziet er de komende jaren op toe dat APP dit beleid ook werkelijk implementeert. Daarnaast voerden we de druk op pulp- en papierbedrijf APRIL op, ontbosser nummer 2. Vooralsnog zien we van APRIL slechts omtrekkende bewegingen. Ook richtten we onze pijlen weer op de palmoliesector, in het bijzonder op de grootste Indonesische palmoliehandelaar Wilmar. Palmolieproducent Golden Agri-Resources (GAR) kondigde al eerder een zero *deforestation*-beleid af na onze intensieve campagne en Wilmar was de volgende wat ons betreft. Wilmar is goed voor zo'n 35 procent van de gehele Indonesische palmoliehandel. Gedurende het jaar zette Greenpeace de palmoliereus steeds meer onder druk door overleg met afnemers en door een publieke campagne. En met succes: eind 2013 committeerde ook Wilmar zich aan een zero *deforestation*-beleid.

Amazone

Na jarenlange afname van de ontbossing in de Amazone nam het in 2013 weer toe met maar liefst 28 procent. Dat is slecht nieuws. Greenpeace knokte hard om verwatering van de in 2012 ingevoerde Braziliaanse boswet, de *Forest Code*, te voorkomen, maar helaas waren we niet in staat de verslechtering te stoppen.

Zo werkten we in Brazilië koortsachtig aan een tegenbeweging: samen met Braziliaanse partners probeerden we oplossingen te creëren voor duurzame economische groei zonder ontbossing, bijvoorbeeld door de huidige veehouderij te optimaliseren zodat geen uitbreiding nodig is. Hierdoor krijgen we meer mensen aan onze kant en komen we steeds iets verder.

De veehouderij blijft namelijk een bedreiging voor de Amazone. Het pact dat Greenpeace heeft gesloten met de grootste slachterijen om geen vee uit ontboste gebieden af te nemen, het *Cattle Moratorium*, is een belangrijke stap om de ontbossing door de veehouderij onder controle te krijgen. In 2013 boekten we met de slachterijen flinke vooruitgang. Zij maken nu inzichtelijk van welke veehouderijen ze hun vee kopen en hoe ze controleren dat deze bedrijven niet ontbossen. Bovendien is deze informatie openbaar toegankelijk.

Het *Soja Moratorium*, in 2006 afgekondigd door de grote sojahandelaren actief in Brazilië – verenigd in de koepelorganisatie Abiove –, verbiedt het verhandelen van soja waarvoor in de Amazone is ontbost. Sinds het moratorium van kracht is, is een werkgroep bezig met het ontwikkelen en implementeren van maatregelen om de sojasector op te schonen. Deze maatregelen omvatten onder andere registratie van boeren en het opzetten van een monitoringsysteem. In 2013 verliepen de onderhandelingen echter stroef. Abiove probeerde eenzijdig onder het moratorium uit te komen, maar na interventie van Europese afnemers als McDonald's en Ahold is het moratorium nog steeds van kracht.

Houtwetgeving

In 2013 werd de Europese illegaal-houtwetgeving van kracht. Na een tip van Greenpeace namen de Duitse autoriteiten in Duitsland een lading verdacht hout, geïmporteerd uit de Democratische Republiek Congo, in beslag. Deze interventie is het eerste, sterke signaal dat de wet ook daadwerkelijk wordt gehandhaafd. Experts spraken zelfs over een 'historische case'. De wetshandhavers in Europa en de Europese Commissie gebruiken deze zaak als ijkpunt om de wet te verduidelijken en beter te handhaven.

Greenpeace houdt de kwaliteit van het certificeringssysteem van FSC, dat garanties biedt voor duurzaam hout, scherp in de gaten, zodat het daadwerkelijk waarmaakt wat het belooft. We brachten drie rapporten uit met voorbeelden van waar het keurmerk van FSC wél en niet garant stond voor duurzaam bosbeheer. Daarmee brachten we veel discussies op gang binnen FSC om standaarden en praktijken te verbeteren.

Aan het eind van het jaar trok FSC twee verschillende, controversiële certificeringen in Canada in na klachten van Greenpeace samen met andere organisaties en de inheemse bevolking. En na een klacht van Greenpeace werd een Zwitsers houtbedrijf, dat betrokken was bij mensenrechtenschendingen in Congo, uit FSC gezet en kan daardoor niet in aanmerking komen voor een certificaat. Allemaal kleine stapjes op weg naar een sterker FSC.

CAMPAGNE UITGELICHT

NALEVEN VAN DE ILLEGALE HOUTWET

In 2013 werd de Europese wet tegen illegaal hout van kracht. Een mijlpaal voor Greenpeace na tien jaar campagne voeren. Uiteraard toetsten we de wet direct op handhaving: wordt illegaal hout herkend en wordt het in beslag genomen? In België, Frankrijk, Italië, Duitsland en Tsjechië dienden we klachten in over het opduiken van illegaal gekapt hout uit de Democratische Republiek Congo. Zo'n klacht is niet eenvoudig in te dienen en vraagt nogal wat speurwerk.

De Duitse autoriteiten namen in Duitsland, na een tip van Greenpeace, bijvoorbeeld een lading verdacht hout afkomstig uit de Democratische Republiek Congo in beslag. Daar ging echter een heel traject aan vooraf. We ontdekten dat het hout van de bedreigde wengéboom was en gekapt bleek in de Congolese bossen door de Libanese bosexploitant Bakri Bois Corporation. Volgens de onafhankelijke waarnemer Resource Extraction Monitoring, die de Congolese bossensector controleert, werkte BBC onder een illegaal contract. Ook al waren de illegale praktijken van BBC in Congo bekend, toch werd het hout zonder problemen uit Congo naar Europa geëxporteerd.

Greenpeace volgde de lading hout vanuit het Congolese bos via Antwerpen naar de eindbestemming: enkele Duitse en Tsjechische houtwerven. Greenpeace tipte de autoriteiten in Duitsland, Tsjechië én België over het foute hout. De Duitsers grepen in en namen het hout in beslag.

Dit was duidelijk zo'n verhaal waar geduld een schone zaak is. De bewuste partij fout hout arriveerde in april 2013 in Antwerpen. Duitse autoriteiten namen de lading pas in november dat jaar in beslag.

Het verhaal kreeg nog een staartje in Congo zelf. De overheid stelde commissies in voor onderzoek en het bedrijfsleven kwam in allerijl bijeen om over de illegaal-houtwetgeving te overleggen.

Biomassa

In het SER-klimaatakkoord, dat mede door Greenpeace tot stand is gekomen, is een aantal zeer belangrijke afspraken over de inzet van biomassa gerealiseerd. Biomassa kan een duurzaam alternatief zijn, maar in veel gevallen leidt het tot ontbossing en zelfs meer uitstoot van broeikasgassen. Het kaf moet dus van het koren gescheiden worden. Zo is er een limiet gesteld aan de bijstook van biomassa in kolencentrales en zijn er strenge duurzaamheidseisen voor biomassa ingevoerd. Ook zetten we in op een stevig Nederlands standpunt in het Europese biobrandstofbeleid. Greenpeace wilde een limiet op bijmenging van biobrandstoffen uit voedselgewassen: voedsel moet monden voeden. Ook moet de duurzaamheidsbeoordeling van biobrandstoffen robuuster, waaronder de berekening van CO₂-uitstoot. Anders heeft het bijmengen het omgekeerde effect en wordt er juist meer CO₂ uitgestoten. Na intensief overleg met Greenpeace maakte de Nederlandse regering zich hier in Europa hard voor. Daarmee is Nederland samen met de Denen koploper.

SAMENWERKING

Behalve met onze Greenpeace-collega's wereldwijd werkte Greenpeace Nederland in 2013 in de bio-energiedcampagne samen met Stichting Natuur en Milieu, Oxfam Novib, het Wereld Natuur Fonds, IUCN Nederlands Comité en ActionAid. Onze campagne voor een wet om illegaal hout te weren, voerden we samen met het Wereld Natuur Fonds, ICCO en Milieudefensie. Ook werkten we samen met het MVO-platform, onder andere voor onze campagne in Congo. En namen we zitting in het Nederlandse bestuur van FSC om dit houtkeurmerk zo sterk mogelijk te houden.

TOEKOMST

Met het toezien op implementeren van de beloftes die zijn gemaakt door GAR, APP en sinds kort ook Wilmar, heeft het Greenpeace-team in Indonesië zijn handen al aardig vol. Wilmar heeft echter niet alleen plantages in Indonesië, maar ook in andere delen van de wereld, waaronder Afrika. Ook bevinden de leveranciers van Wilmar zich verspreid over de hele wereld, dus het toezicht wordt een internationale Greenpeace-aangelegenheid.

We blijven de Europese illegaal-houtwet testen, niet alleen omdat we een robuuste wet willen, maar ook omdat dit leidt tot de broodnodige politieke discussie in landen in het Congobekken en de Amazone over de aanpak van de illegale houtkap. In Brazilië blijven we ons inzetten voor verlenging van het sojamoratorium en voor een permanente oplossing om de sojasector onder controle te krijgen.

CAMPAGNE: LEVENDE OCEANEN

Greenpeace zet zich vanaf haar ontstaan in voor de bescherming van al het zeeleven. De schoonheid en rijkdom van de onderwaterwereld zijn indrukwekkend, maar de bedreigingen groot: overbevissing, verwoestende vismethoden, klimaatverandering en vervuiling... Sinds een aantal jaren richt Greenpeace zich daarom op het instellen van zeereservaten en duurzame visserij. Ook de bescherming van de walvis blijft onze aandacht houden. Voor al deze zaken is een lange adem nodig. Gelukkig boeken we in de tussentijd grote en kleine successen.

>

WAT WILDE GREENPEACE IN 2013?

Hoe stoppen we overbevissing en maken we oceanen weer gezond? Om een stapje dichterbij deze langetermijndoelen te komen, richtten we ons in 2013 vooral op de grootschalige industriële visserij die wereldwijd de zeeën leegvist en wilden we het nut van het beschermen van wereldzeeën als zeereservaten duidelijk maken. We wilden met name:

- duurzame visserij hoog op de politieke agenda krijgen;
- draagvlak creëren voor een duurzame hervorming van het Europese visserijbeleid;
- de IJslandse walvisjacht tegengaan.

RESULTATEN

2013 was het jaar waarin de Europese ministers overeenstemming moesten krijgen over de herziening van het Europese visserijbeleid. Greenpeace bracht eerst in 2012 de handel en wandel van de grootschalige Europese industriële visserij voor het voetlicht, een gesubsidieerde langeafstandsvloot die in kwetsbare zeegebieden bijdraagt aan overbevissing. In 2013 breidden we dit nog wat verder uit door concrete schandalen te onderzoeken en wereldkundig te maken.

Het Wilde Westen op zee

Op basis van concrete informatie van een voormalig stuurman van de supertrawler Jan Maria van de Nederlandse rederij Parlevliet & Van der Plas kon Greenpeace aantonen dat dit soort schepen enorme hoeveelheden ongeregistreerde vis overboord gooien. In het door ons onderzochte geval betrof het maar liefst ruim 1,5 miljoen kilo haring die de Jan Maria in slechts 3 weken overboord gooide. Greenpeace deed tegen deze praktijk aangifte bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

Omdat het een Duits schip betreft, kwam het officiële onderzoek in handen van de Duitse tegenhanger van de NVWA, de BLE. Ook aan deze dienst verstrekten we alle informatie. Op televisie besteedden Nieuwsuur en Zembla uitgebreid aandacht aan deze zaak. Om meer druk te zetten op een serieuze afhandeling van het onderzoek belette Greenpeace de Jan Maria in mei de haven van IJmuiden binnen te varen. Wij vinden het niet uit te leggen dat een schip dat aantoonbaar miljoenen kilo's vis dood overboord gooit, gewoon door kan blijven vissen.

Het naar buiten brengen van dit schandaal leverde in de Tweede Kamer de nodige vragen op. Staatssecretaris Dijkzma van Economische Zaken zegde toe te onderzoeken hoe vaak *highgrading* op zee voorkomt. Bij *highgrading* wordt vis teruggegooid in zee om plaats te maken voor nieuw te vangen (grotere) vis die meer opbrengt. Daarnaast besloot Dijkzma dat aan boord van de supertrawlers proeven gedaan gaan worden met cameratoezicht.

Het verhaal rondom het monsterschip Margiris kreeg ook nog een staartje. Al in de zomer van 2012 liet Greenpeace zien dat het teveel aan vissersschepen andere delen van de wereld opzoekt, waar ze hun destructieve werk vervolgen. Zo ook de Margiris, dat, nadat het (mede door onze acties) niet meer in Afrikaanse wateren kon vissen, zijn zinnen had gezet op Australische wateren. Mede dankzij onze campagne kreeg het schip in Australië geen vergunning en lag het daar ruim een halfjaar werkloos aan de kant. Dit voorjaar stoomde het schip naar de visgronden in het zuidelijke deel van

de Stille Oceaan om daar weer te gaan vissen. De visserij op horsmakreel, waar het schip zich nu op richt, is echter zeer controversieel. De afgelopen twintig jaar is het bestand door de steeds verder toenemende visserij van de internationale supertrawlvloot met 90 procent afgenomen. Om de aandacht op deze nieuwe situatie te vestigen en schepen ook uit deze gebieden te weren, legden we de Margiris in de Chileense haven Valparaíso in augustus aan de ketting. We riepen de Chileense overheid op dit soort schepen niet langer in haar havens toe te laten. De Greenpeace-demonstratie werd versterkt door een grote groep woedende lokale vissers, die door deze enorme vissersschepen hun vangsten achteruit zien lopen. Dit leverde de nodige aandacht in de lokale media op, maar de Chileense overheid ondernam verder niets. De actie heeft in elk geval geleid tot samenwerking tussen Greenpeace en de lokale vissers.

Duurzame visserij

Wanneer de schadelijke industriële visserij aan banden wordt gelegd, ontstaan er meer kansen voor de duurzame *low impact* visserij. Bij het vaststellen van beleid luistert de overheid echter vooral naar de gevestigde industriële belangen van bedrijven, die het geld en de middelen hebben om invloed op de politiek uit te oefenen. De kleine visserman heeft veel minder gelegenheid om voor zijn belangen op te komen.

Om ook de stem van deze low impact vissers beter te laten horen op de plek waar de beslissingen worden genomen, haalde Greenpeace in Europa de banden met hen aan. In Nederland hielpen we in maart een groep kleinschalige vissers een congres te organiseren waar ze met gelijkgestemden plannen voor de toekomst konden maken. Op Europees niveau ging met hulp van Greenpeace in november de organisatie LIFE (Low Impact Fishers of Europe) officieel van start, die in Europa een geluid zal laten horen tegenover de gevestigde industriële vissers die het nu in Brussel voor het zeggen hebben.

CAMPAGNE UITGELICHT

WALVISJACHT

Na een stop van twee jaar nam de IJslandse walvisjager Loftsson in 2013 de harpoen weer ter hand en schoot 134 gewone vinvissen af. Het vlees van deze dieren is bestemd voor export naar Japan, omdat het in IJsland niet gegeten wordt. Maar ook in Japan is de vraag momenteel zeer beperkt. Om de jacht te beëindigen is het daarom essentieel de economische basis van de jacht verder uit te hollen, wat volgens Greenpeace het beste kan door de export van het vlees stil te leggen. Dit probeerden wij in 2013 te bereiken door Samskip, de belangrijkste walvistransporteur van Europa, te overtuigen niet langer walvisvlees naar Japan te vervoeren. Hiertoe voerden we in Nederland de druk op door mensen een mail naar de directie van Samskip te laten sturen, wat in korte tijd zo'n 7.000 protestmails opleverde. Daarnaast riep het online campagnenetwerk AVAAZ op verzoek van Greenpeace zijn achterban op staatssecretaris Dijkzema te vragen de doorvoer van walvisvlees via Nederlandse havens te verbieden. Als gevolg van 1,2 miljoen handtekeningen die dit opleverde, vroeg de staatssecretaris de Rotterdamse haven zich in te zetten deze doorvoer te stoppen. Ondanks al deze politieke druk arriveerde er in juli toch nog een lading walvisvlees van 136.000 kilo in de Rotterdamse haven. We waren net te laat om het schip te stoppen, maar slaagden erin de lading in de haven van Hamburg te onderscheppen. Vervoerder Samskip probeerde nog de omstreden partij 'bevroren vis' via branchegenoot Evergreen Europa uit te loods. Evergreen beëindigde het contract met Samskip nadat bekend werd dat het walvisvlees betrof. Evergreen en Samskip gingen vervolgens met ons om de tafel en zegden toe in de toekomst niet langer walvisvlees te zullen vervoeren. De lading walvisvlees in Hamburg ging retour afzender. Voor IJsland een duidelijk signaal dat de walvisjacht geen toekomst heeft.

Visserijbeleid

De druk die we samen met andere milieuorganisaties over de jaren hebben opgebouwd, wierp in 2013 zijn vruchten af: in de overeenkomst die de Europese landen dit jaar over het visserijbeleid afsloten, zijn enkele goede stappen voorwaarts gezet.

Zo krijgen duurzame vissers voor het eerst voorrang bij het verdelen van de hoeveelheid vis die gevangen mag worden in een bepaald gebied. Daarbij is het wel zaak dat er met goede definities wordt gewerkt als het gaat om het aanduiden van wat precies duurzame visserij is. Ook mogen vissers aanzienlijk minder dode vis overboord gooien: op termijn slechts 5 procent van de totale vangst per land. Op basis van recente schattingen is dat in Noord-Europa nu zo'n 40 procent. Greenpeace ziet overigens het liefst helemaal geen dode vis overboord gaan.

Het herstellen van Europese visbestanden is een prachtig doel, maar de visserijministers weigeren een deadline te bepalen wanneer onze zeeën en oceanen weer gezond moeten zijn. In Europa zijn er twee tot drie keer zoveel vissersschepen als de zee aankan. Greenpeace vindt dan ook dat Europese lidstaten op basis van de nieuwe regels hun vloot moeten verkleinen als er sprake is van overcapaciteit.

SAMENWERKING

In het kader van onze wereldwijde organisatie werkt Greenpeace Nederland samen met Greenpeace-collega's in andere landen over de hele wereld. Binnen onze oceanencampagne werkten we in 2013 samen met onder meer Stichting de Noordzee, het Wereld Natuur Fonds, AVAAZ, IFAW en Oceans2012.

TOEKOMST

In 2013 zijn er enkele goede stappen gezet om het Europese visserijbeleid te hervormen. Papier is echter geduldig. Greenpeace zal dan ook nauwgezet in de gaten houden hoe de hervorming er in de praktijk uit komt te zien. Wordt er daadwerkelijk overgestapt naar een meer duurzame visserij? Of blijft alles veelal bij het oude? Daarnaast werken we hard aan een nieuwe manier om de noodzaak voor het beschermen van onze zeeën en oceanen nog meer onder de aandacht te brengen. De bescherming van het zeemilieu kan immers nog wel een steun in de rug gebruiken. Adequate bescherming is namelijk nog ver weg.

CAMPAGNE: EEN GIFVRIJE WERELD

Giftige stoffen horen niet thuis in onze dagelijkse producten of het milieu. Ze kunnen grote gevolgen hebben voor mens en milieu. De oplossing is simpel: stoppen met de productie en het gebruik van schadelijke stoffen. Er zijn volop veilige alternatieven. Greenpeace oefent druk uit op bedrijven en overheden om nú maatregelen te nemen die de productie en het gebruik van schadelijke stoffen daadwerkelijk stoppen.

>

WAT WILDE GREENPEACE IN 2013?

Hoe kunnen we een gifvrije toekomst bereiken? Net als in voorgaande jaren wilden we in 2013 in elk geval:

- dat westerse bedrijven verantwoordelijkheid nemen voor hun productie in 'verre' landen, zoals China en Mexico;
- dat bedrijven stappen nemen om vervuiling tegen te gaan en werken aan een verbetering van standaarden voor de hele industrie;
- de Chinese overheid aansporen tot betere regelgeving.

RESULTATEN

Vanaf 2011 roept Greenpeace kledingproducenten op niet langer gifstoffen te gebruiken bij de productie van hun kleding en schoenen. Sindsdien ondertekenden honderdduizenden mensen onze petitie en committeerden 11 merken, waaronder Levi's en Zara, zich aan het ontgiften van hun productieproces, bijna 10 procent van de kledingmarkt wereldwijd.

Begin 2013 daagden we in Nederland een groep fashionista's uit met de *Fashion Against Toxics*-campagne: 3 maanden niet shoppen en zo de noodzaak voor het gifvrij produceren benadrukken. In de tweede week van januari ging de spoof-website fashionvictims.nl online, waar fashionista's naartoe gelokt werden met het vooruitzicht op een gratis bloesje. De 63.000 bezoekers van de website kregen echter het werkelijke verhaal over de mode-industrie te horen.

Na de toezeggingen van meerdere internationale merken moest ook het Nederlandse merk G-Star eraan geloven. Nadat eerdere pogingen om G-Star zich te laten committeren aan het opschonen van hun productieproces niets hadden opgeleverd, probeerde Greenpeace het in januari opnieuw: bij de opening van de Amsterdam Fashion Week startten we onze campagne met een persoonlijke oproep aan G-Star-directeur Jos van Tilburg: **SHOW YOUR TRUE FACE**. Tegelijkertijd riepen we iedereen op een bericht achter te laten op de Facebook-pagina van G-Star, hetgeen meer dan 1.000 mensen deden. Deze strategie had effect en G-Star ging met ons om de tafel, wat leidde tot een vooruitstrevende toezegging om hun productie gifvrij te maken.

SAMENWERKING

Binnen onze giftige-stoffencampagnes werkte Greenpeace Nederland samen met collega's over de hele wereld, maar ook met onder meer Amnesty International, SOMO en Plastic Soup Foundation.

TOEKOMST

Greenpeace verwacht dat een echt duurzame verandering in de kleding- en schoenenindustrie dichterbij dan ooit is, maar we zijn er nog niet. In 2014 gaan we daarom door op de ingeslagen weg. Greenpeace Nederland zal nog meer en nog slimmer samenwerken met onze collega's en partnerorganisaties in vele andere landen. China is daarbij onze speerpunt, aangezien daar veel van de westerse ketens hun kleding laten produceren.

CAMPAGNE: DUURZAME LANDBOUW

De huidige industriële landbouw zoals we die in Nederland en in een groot deel van de wereld kennen, heeft geen toekomst. Het wereldwijde, intensieve gebruik van bestrijdingsmiddelen, monoculturen, vervuiling van water en gentech brengen de landbouw en het milieu van de regen in de drup.

Greenpeace blijft zich daarom inzetten voor duurzame landbouw zónder chemicaliën en zonder gentech, maar mét slimme gewasveredeling en biodiversiteit.

>

WAT WILDE GREENPEACE IN 2013?

Hoe zorgen we ervoor dat de omslag wordt ingezet van industriële landbouw – met monoculturen en hoog landbouwgifgebruik – naar duurzame landbouw?

In 2013 wilden we het publiek, bedrijfsleven en de politiek bewust maken van:

- de grote problemen die de gangbare industriële landbouw heeft veroorzaakt;
- de noodzaak van een omslag naar duurzame landbouw;
- de oplossingen die voorhanden zijn om die omslag te maken;
- de gevaren van genetische manipulatie.

RESULTATEN

In 2013 voerden we actie voor de bij, die als symbool dient voor de kwetsbaarheid van het milieu en de wereldwijde voedselvoorziening. Meer dan 85.000 Nederlanders steunden de campagne om de politiek in beweging te krijgen, bijhouders trokken aan de alarmbel, de media stonden bol van berichtgeving over het probleem en ook de politiek liet het niet onberoerd.

Gentech

Het onaflatende verzet van Europese consumenten en boeren tegen gentech op Europese akkers en in supermarktschappen had succes! Nadat BASF in 2012 aankondigde niet langer verder te gaan met de commercialisering van teelt van gentechgewassen in de Europese Unie, nam het Amerikaanse biotechnologische bedrijf Monsanto in 2013 een vergelijkbare stap.

Roundup... Ready?

Gemeenten en andere groenbeheerders spuiten zoveel *Roundup* – het onkruidgif van Monsanto – op stoepen en pleinen dat het middel de meest problematische stof voor de winning van gezond drinkwater in Nederland is. En dat terwijl er prima gifvrije alternatieven bestaan om stoepen onkruidvrij te houden, zoals spuiten met warm water of het gebruik van gasbranders. Samen met lokale groepen en andere bezorgde mensen vestigde Greenpeace de aandacht op het zinloze gebruik van *Roundup*. Ook de Tweede Kamer drong aan op maatregelen. Staatssecretaris Mansveld van Infrastructuur en Milieu stelde daarom voor om het gebruik van dit gif op heel korte termijn te verbieden. Wordt vervolgd!

QuestionMark gehonoreerd door de Nationale Postcode Loterij

In 2012 lanceerden Greenpeace en Varkens in Nood de SuperWijzer, later omgedoopt tot QuestionMark. Via een gratis app en website biedt QuestionMark inzicht in het verhaal achter consumentenproducten en de invloed ervan op mens, dier en milieu. De product- en duurzaamheidsinformatie die QuestionMark verzamelt is gebaseerd op mondiale, wetenschappelijk geaccepteerde standaarden. De methode kijkt naar de gevolgen van voedselproductie in de hele keten (oftewel van zaadje tot karbonaadje). QuestionMark wil het platform worden waarop arbeiders, vakbonden, sociale en milieubewegingen, maar ook consumenten en retailers elkaar kunnen vinden. Dit moet leiden tot verbeterde productie- en handelsketens: milieu- en diervriendelijk, gifvrij en onder eerlijke arbeidsomstandigheden.

Na ruim een jaar samenwerking met onder andere de internationale vakbondskoepel ITUC, Nudge en KesselsKramer schonk de Nationale Postcode Loterij € 7,6 miljoen uit hun innovatieve Droomfonds om het ambitieuze QuestionMark-project in de komende vier jaar verder te ontwikkelen. Inmiddels bevat de QuestionMark-database ruim 20.000 producten, waaronder vlees(vervangers), zuivel, kaas, eieren en toetjes. In 2014 zullen nieuwe productcategorieën worden toegevoegd, zoals chocolade, ijs, frisdrank en bier.

CAMPAGNE UITGELICHT

RED DE BIJEN!

De bij en diverse andere wilde, bestuivende insecten, zoals de hommelmot, zijn het symbool van de kwetsbaarheid van het milieu en de wereldwijde voedselvoorziening. We beseffen vaak niet hoe belangrijk ze zijn. Van de 100 gewassen die 90 procent van alle voedsel in de wereld leveren, wordt 70 procent bestoven door bijen. Niet minder dan 4.000 in Europa verbouwde soorten groenten en fruit bestaan bij de gratie van deze harde werkers. Wetenschappers wijzen al jaren op grote gevaren van een aantal soorten insectengif voor honingbijen en wilde bestuivers. Ook het gebrek aan bijenvoedsel in de vorm van nectar en stuifmeel van bloemen, veroorzaakt door de monocultuur landbouw, doet de bijen de das om. In Europa en Noord-Amerika melden inmiddels al sinds eind jaren 90 ongewoon hoge sterftcijfers van hun bijenvolken. Nederland spant daarbij de kroon: jaarlijks overleeft 20 tot 25 procent van al onze bijenvolken de winter niet. In sommige regio's sterft zelfs ruim de helft van de bijen.

Als we nu niet de overstap maken naar gezonde, ecologische landbouw zonder gif, dan sterven er nog meer bijenvolken en kan onze voedselproductie ernstig in gevaar komen. Daarom gaf Greenpeace begin 2013 het startsein voor een campagne om de bijen te redden en gezonde, ecologische landbouw te bevorderen. We willen een verbod op een aantal nieuwe bestrijdingsmiddelen en bevordering van landbouw die samen met de natuur werkt, zonder de biodiversiteitschade die de huidige landbouw oplevert. Dat de bij tot de verbeelding spreekt merkten we met onze campagne Red de bijen!. In Nederland alleen al vroegen zo'n 17.000 mensen een bijenactiepakket aan en kregen onder andere een zakje bijvriendelijk bloemzaad. Bovendien kregen we voor deze campagne € 191.000 aan extra giften binnen. Eén donateur schonk zelfs € 35.000, dat over 5 jaar verspreid aan de bijencampagne besteed zal worden.

Greenpeace werkte samen met 24 andere natuur- en milieuorganisaties aan het Bijenactieplan, dat ervoor moet zorgen dat de bij niet langer slachtoffer is en onze voedselvoorziening op dit punt wordt veiliggesteld. De politiek voelde de druk vanuit de bevolking en wetenschap: in 2013 stelde de EU een tijdelijk moratorium in voor een aantal toepassingen van 4 voor bijen levensgevaarlijke pesticiden. Maar met deze eerste positieve stappen zijn we er nog niet. Zolang we 'oude' insecticiden domweg inruilen voor nieuwe, monoculturen verkiezen boven biodiversiteit, landbouw op grootschalige industriële wijze blijven bedrijven, boeren geen keuze bieden hoe ze kunnen boeren en geen eerlijke prijzen betalen, zullen de bij en onze voedselvoorziening geen duurzame toekomst hebben.

SAMENWERKING

Ook voor deze campagne zetten internationale collega's zich in en spanden we samen met Pesticide Action Network Europe een procedure aan bij het Europese Hof van Justitie, waardoor er meer transparantie komt over pesticiden. Samen met SumOfUs, ClientEarth en de Europese alliantie van bijenhouders steunen we de Europese Commissie in de rechtszaak die Bayer en Syngenta hebben aangespannen tegen het moratorium op een drietal pesticiden. Samen met de Bijenstichting en Stichting Natuur en Milieu traden we in overleg met politici. Samen met onder andere Varkens in Nood, Nudge, KesselsKramer en de internationale vakbondskoepel ITUC tilden we QuestionMark van de grond.

TOEKOMST

Om Europese beleidsmakers te overtuigen van de noodzaak om de bijenpopulaties te beschermen, gaan we door met onze bijencampagne. Zij blijven het symbool voor de noodzaak van een radicale verandering van ons landbouwmodel: in plaats van de natuur te bestrijden moeten we slim gebruikmaken van de diensten die het natuurlijke ecosysteem ons biedt. Greenpeace blijft verder campagne voeren voor een totale omslag van de landbouw. Niet alleen in Nederland, maar binnen heel Europa blijven we de druk opvoeren om een gezonde, eerlijke landbouw te bewerkstelligen. Zo zetten we ook in 2014 onze campagne voort om Europa gentechvrij te houden en bedrijven en overheden te overtuigen van betere alternatieven.

ZO WERKT GREENPEACE

Wat doen de verschillende afdelingen? Met hoeveel medewerkers en vrijwilligers werken we aan onze campagnes? En hoe milieuvriendelijk is de organisatie zelf eigenlijk? U leest in dit hoofdstuk hoe Greenpeace georganiseerd is en hoe onze bedrijfsvoering verloopt.

>

COMMUNICATIE & MOBILISATIE

Greenpeace maakt milieuproblemen zichtbaar en beweegt – samen met onze supporters en vrijwilligers – overheden en bedrijven tot oplossingen. We zetten daarvoor verschillende communicatiemiddelen en -kanalen in, gericht op diverse groepen mensen om hen te betrekken bij onze missie.

>

In 2013 vond een structuurwijziging plaats binnen Greenpeace Nederland, waardoor de afdeling Mobilisatie & Actie per 1 augustus is opgesplitst. Er is een nieuwe afdeling Communicatie & Mobilisatie en een afdeling Campagnes & Actie gevormd, en veel van ons werk wordt gedaan vanuit integrale programmagroepen.

GREENPEACE IN DE MEDIA

Vier van onze campagnes werden de mediahoogtepunten van 2013. Verreweg de meeste media-aandacht ging uit naar onze Noordpool-campagne. Vanaf het moment dat de Russische kustwacht de Arctic 30 arresteerde en de *Arctic Sunrise* overmeesterde, was Greenpeace zo goed als dagelijks een van de belangrijkste nieuwsonderwerpen op radio en tv, en in vrijwel alle dagbladen en tijdschriften. Eerder in het jaar wist Greenpeace positieve media-aandacht te genereren met de campagne *Mission Possible* en de onderhandelingen in de SER die leidden tot een nationaal energieakkoord.

De campagne Red de Bijen! scoorde uitzonderlijk goed, met name in de 'soft media' als Koffietijd, Shownieuws en publiekstijdschriften, en kon daardoor een nieuw publiek bereiken.

Onze oceanencampagne scoorde goed met name door de uitzendingen van de tv-programma's Zembla en Nieuwsuur: beide programma's besteedden uitgebreid aandacht aan het probleem van overbevissing en de inspanningen van Greenpeace om dit tegen te gaan. Ook bij het tegenhouden van de overslag van IJslands walvisvlees in de haven van Rotterdam was Greenpeace volop in het nieuws.

Een minder aangename mediapijk kwam net na de zomer. Veel media-aandacht die ons toen ten deel viel, had betrekking op een test onder 10.000 van onze financiële supporters: zij kregen een brief met het voorstel hun jaarlijkse donatie met een klein bedrag te verhogen. Hoewel het ons lukte de reden voor deze test uit te leggen, bleef de teneur negatief. Dat bleek uit media-analyses en het soort vragen dat bij de persunit en de servicedesk binnenkwam. De test werd direct stopgezet.

ONLINE EN INTERACTIEF

Greenpeace blijft een voorloper waar het gaat om het inzetten van innovatieve communicatie, off- en online. In 2013 was de massale steun voor de Arctic 30 ook online goed zichtbaar. Ruim twee miljoen mensen over de hele wereld stuurden een brandbrief aan de Russische ambassade in hun land. Door kunstenaars gemaakte protestposters en -video's groeiden uit tot de online galerie 'Art for the Arctic'.

Voor elke campagne zoeken we een vernieuwende manier om social media in te zetten, zoals dit jaar voor de detoxcampagne. Nadat honderden Facebook-vrienden G-Star vroegen om kleding gifvrij te produceren, ging het bedrijf snel overstag. Met de online petitie 'reddebijen.nl' haalden we in korte tijd ruim 80.000 handtekeningen op tegen schadelijke bestrijdingsmiddelen. En staatssecretaris Dijkzema werd op haar Facebook-pagina kritisch ondervraagd over de illegale doorvoer van walvisvlees via de Rotterdamse haven.

Twitter en Facebook zijn ook in 2013 belangrijke kanalen om vragen van donateurs, politici en journalisten te beantwoorden. Het bereik en de interactie op de social media-kanalen van Greenpeace groeit enorm; het aantal Facebook-vrienden verdubbelt ruimschoots. Onze actiemails hebben ruim 230.000 lezers en bijna 78.000 mensen lezen regelmatig onze nieuwsbrief. Ook het magazine GPM wordt online goed gelezen: eind 2013 hadden ruim 40.000 lezers zich geabonneerd op GPM online.

COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Onze communicatie voldoet aan de eisen die aan goede doelen en goed bestuur worden gesteld. We zijn transparant over ons werk en onze uitgaven, reserves en relaties. Ook naar de media, die in toenemende mate kritisch het beleid van goede

doelen onderzoeken. We communiceren actief met financiële supporters, controlerende instanties, media, vrijwilligers en in bredere zin de Nederlandse samenleving. Dat doen we via ons magazine GPM, e-mailnieuwsbrieven, website, social media, jaarverslag en andere middelen. Van de Nederlanders kent 97 procent ons en 10 procent voelt zich betrokken bij ons werk (bron: GfK Chari*Scope). We streven ernaar om die betrokkenheid te vergroten.

SERVICEDESK

Financiële supporters, maar ook anderen die een vraag of opmerking over Greenpeace hebben, komen terecht bij de medewerkers van onze servicedesk. Ruim 16.000 financiële supporters benaderden ons in 2013 per post. Het aantal ontvangen en beantwoorde e-mails is opnieuw gestegen: ruim 25.000 in 2013 tegenover 22.000 in 2012. Een goede ontwikkeling is dat steeds meer mensen ons bellen. In 2013 beantwoordden de servicedeskmedewerkers ruim 30.000 inkomende telefoontjes, zo'n 7.000 meer dan het jaar ervoor. Wij zijn blij met dergelijke contactmomenten omdat het ons de kans geeft op een persoonlijk gesprek.

Voor 2014 bekijken we hoe we het toenemende aantal contactmomenten nog beter en sneller af kunnen handelen, wellicht via een uitbreiding van de servicemogelijkheden via onze website.

GREENPEACE GREENWIRE

Een belangrijk middel voor onze vrijwilligers is het in 2011 opgezette Greenwire. Deze *online community* heeft inmiddels bij onze mobilisatiecollega's wereldwijd grote interesse gewekt. Iedereen ziet de mogelijkheden en kansen die het platform biedt om het netwerk van vrijwilligers te versterken en uit te bouwen. Hierdoor kunnen meer mensen een actieve bijdrage leveren aan onze doelstellingen voor een betere wereld. We besloten daarom een internationale versie van Greenwire te ontwikkelen. Met de door ons opgedane kennis en ervaring konden wij een belangrijke bijdrage leveren aan de lancering van dit nieuwe platform: Greenpeace Greenwire. In 2013 zijn na Nederland ook Greenpeace USA en Greenpeace Rusland gestart met Greenpeace Greenwire. In 2014 zullen meer landen volgen. Eind 2013 heeft onze Nederlandse community 1.711 leden, van wie 486 vrijwilligers offline in actie kwamen.

FACILITEREN VRIJWILLIGERSINITIATIEVEN

In 2013 faciliteerden we opnieuw diverse initiatieven van vrijwilligers. Op basis van ervaringen uit 2012 hebben we het kader waarbinnen de afdeling dergelijke activiteiten kan ondersteunen, verduidelijkt. Zo vragen we mensen, indien ondersteuning vanuit Greenpeace gewenst is, om een startformulier in te vullen. Ook geven we te kennen aan welke randvoorwaarden een activiteit moet voldoen als ze die onder de vlag van Greenpeace willen uitvoeren. Dit jaar organiseerden Greenpeace-vrijwilligers opnieuw de *Zero Plastic Week* om consumenten bewust te maken van de hoeveelheid plastic dat als afval gedumpt wordt en zodoende het gebruik van plastic terug te dringen. De unit Mobilisatie hielp de vrijwilligers het initiatief internationaal onder onze collega's bekend te maken, waardoor de Zero Plastic Week ook elders uitgerold werd: in twaalf landen sloegen Greenpeace-vrijwilligers en -medewerkers de handen ineen in de strijd tegen plastic. In Nederland organiseerden andere vrijwilligers een zeer succesvolle deelname op de festivals Keltfest en Castlefest waar de bijencampagne centraal stond. Bezoekers konden onder andere kaarsen maken van bijenwas en een record aantal mensen tekende de Red de Bijen!-petitie: bijna 6.000.

FESTIVALS EN DOELGROEPEN

De keuze voor deelname aan de festivals werd in 2013 door verschillende factoren bepaald. Zoals vermeld voldeden we bijvoorbeeld aan de vraag vanuit lokale vrijwilligersgroepen. Historie was een belangrijke factor in de keuze voor festivals als Lowlands en Mundial. Daarnaast waren we op uitnodiging aanwezig op het Hemeltjelief Festival op het Amsterdamse NDSM-terrein. Dit was een van pas komende samenwerking – het Hemeltjelief Festival en Greenpeace worden namelijk burens –, maar het doelgroepenbeleid was altijd leidend in onze keuzes. Met dit beleid zoeken we naar een goede geografische spreiding van de festivals over het land enerzijds en het aanspreken van nieuwe doelgroepen anderzijds. De festivals die speciaal gekozen zijn vanuit dit diversiteitsperspectief zijn: Rotterdam Unlimited, Festival Mundial en Roots Open Air vanwege het multiculturele karakter. Het Zwarte Cross Festival was voor ons een toenadering naar een nieuwe doelgroep van de bevolking in meer agrarische gebieden. Op basis van een evaluatie van 2013 en de doelstellingen voor 2014 bepalen we de festivaldeelname voor het nieuwe jaar.

EDUCATIE

De eerste samenwerkingsverbanden op educatief vlak, met onder andere Klimaatverbond en Urgenda, zijn van start gegaan. Daarnaast kreeg een aantal concrete materialen vorm, zoals een vernieuwde kinderwebsite. Er is tevens een stuurgroep in het leven geroepen met professionals, directeurs en adviseurs uit het onderwijsveld om de strategie te bepalen en dit programma te stimuleren in de toekomst.

FONDSENWERVING

De steun van financiële supporters is onmisbaar voor ons werk. Greenpeace accepteert immers geen giften van overheden of bedrijven. We koesteren onze onafhankelijkheid en onze financiële supporters.

>

TOTALE INKOMSTEN

De totale inkomsten van Greenpeace Nederland in 2013 kwamen op € 28,8 miljoen, ook dankzij een extra gift van de Nationale Postcode Loterij. De inkomsten uit eigen fondsenwerving waren in 2013 € 18,5 miljoen; dat is € 0,3 miljoen minder dan in 2012. Die daling is vooral terug te vinden in de nalatenschappen en tegenvallende resultaten van acquisitie via het kanaal straatwerving in het eerste halfjaar. Het aantal financiële supporters bleef nagenoeg gelijk.

Groot nieuws in 2013 was dat de Nationale Postcode Loterij, naast de jaarlijkse bijdrage van € 2,25 miljoen, Greenpeace ook een bijdrage gunde uit het Droomfonds. Om QuestionMark te ontwikkelen ontving Greenpeace € 7,6 miljoen: een fantastische kans om dit initiatief sterk neer te zetten.

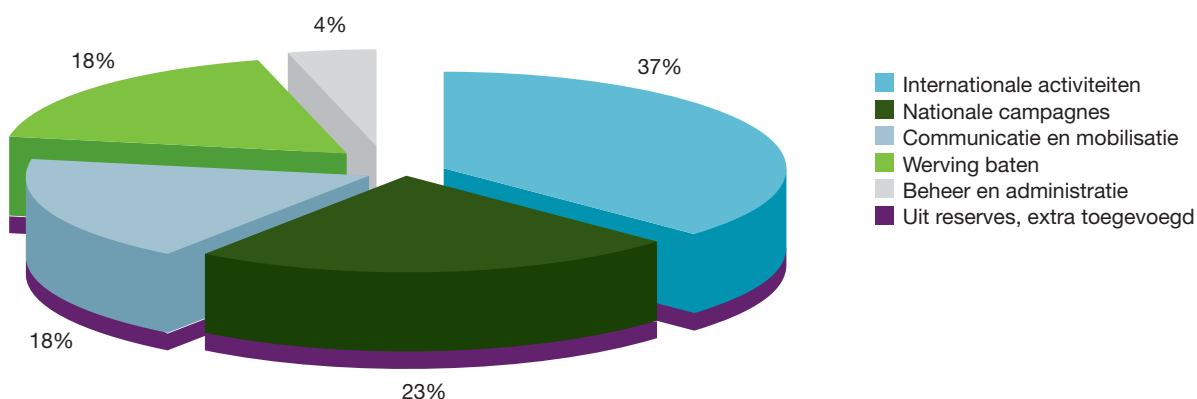
AANTAL FINANCIËLE SUPPORTERS

Vergeleken met 2012 lag de focus van Greenpeace Nederland in 2013 op het werven van meer financiële supporters via meerdere wervingskanalen. Voorgaande jaren kwamen de meeste financiële Greenpeace-supporters qua aantallen en inkomsten via straatwerving binnen. Voor 2013 besloten we onze wervingskanalen verder te diversifiëren en richtten we ons meer op de digitale kanalen en telemarketing. In totaal wierven we 25.644 nieuwe financiële supporters. Dat is 5,2 procent hoger dan in 2012. Het aantal voormalige financiële supporters dat ons in 2013 weer financieel ging steunen, was 2,3 procent hoger dan in 2012. Ondanks onze inspanningen konden we daarmee het aantal opzeggers en het natuurlijk verloop niet helemaal compenseren.

In 2013 meldden nieuwe financiële supporters zich nog steeds voor een groot gedeelte via het kanaal straatwerving aan. Telefonische werving groeide 60,6 procent ten opzichte van 2012 en online werving 224 procent. Eind 2013 werd Greenpeace Nederland gesteund door ruim 455.000 financiële supporters.

Het afgelopen jaar besteedden we ook veel aandacht aan het werven van nieuwe deelnemers aan onze campagnes. Succesvolle campagnes waren Red de bijen! en Free the Arctic 30.

WAT GEBEURT ER MET € 1?

TEST AUTOMATISCHE VERHOGING

Half september stuurde Greenpeace als test een brief naar 10.000 donateurs, waarin we voorstelden de jaarlijkse donatie automatisch te verhogen met een klein bedrag. Wie daarmee niet instemde, kon dat aan Greenpeace laten weten. Na negatieve reacties hebben we de test onmiddellijk stopgezet. We blijven zoeken naar mogelijkheden om meer inkomsten te genereren, maar dit was niet de juiste methode.

ARCTIC 30

In 2013 hebben we de steun van onze achterban meer dan ooit nodig gehad. De kwetsbare, ongerepte Noordpool wordt bedreigd en onze collega's belandden in een Russische cel omdat ze het gebied wilden beschermen tegen de uiterst riskante olieboringen van Shell en Gazprom. We hebben in deze periode duizenden nieuwe financiële supporters geworven. Deze werving bracht extra kosten met zich mee, waardoor de kosten van eigen fondsenwerving stegen tot 25,1 procent van de baten eigen fondsenwerving. Gelukkig zijn deze 'Arctic 30', zoals ze genoemd werden, inmiddels uit hun cel, maar de strijd om de Noordpool is nog lang niet gestreden. Greenpeace blijft zich inzetten voor een Noordpool waar niet naar olie geboord mag worden.

ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

Greenpeace Nederland is een stichting. In het organigram staat schematisch hoe we zijn georganiseerd. De vier afdelingshoofden, de programmadirecteur en de directeur vormen het managementteam. Samen zijn ze verantwoordelijk voor de strategie, planning en de aansturing van de organisatie.

>

DIRECTIE EN BESTUUR

Greenpeace Nederland heeft één directeur/bestuurder. Sylvia Borren bekleedt deze functie. De taken en bevoegdheden van de directeur/bestuurder zijn vastgelegd in de statuten en het reglement van de Stichting Greenpeace Nederland. De directeur/bestuurder is eindverantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en uitvoering. De directeur/bestuurder legt verantwoording af aan de raad van toezicht. Het bruto directeursalaris is vastgesteld op € 109.395 per jaar inclusief vakantiegeld. Dit is 13 procent lager dan het salaris zou mogen zijn volgens de Code Wijffels, berekend naar haar 'verantwoordelijkheidsradius'. Het genoemde salaris is exclusief overige werkgeverslasten, sociale verzekeringen en pensioenkosten.

Sylvia Borren ontvangt in haar hoedanigheid van bestuurder geen vergoeding.

NIEUWE ORGANISATIESTRUCTUUR

Met ingang van 1 augustus 2013 is Greenpeace Nederland georganiseerd volgens het nieuwe '010 Model'. De structuurwijziging helpt ons om meer geïntegreerd te werken in wisselende project- en programmagroepen. Dat stimuleert samenwerking en maakt meer gebruik van de competenties en talenten van onze medewerkers. Daarnaast sluit het aan bij de introductie van het Operating Model voor de gehele internationale organisatie waarbinnen wendbare en slimme strategische samenwerking tussen collega's van verschillende landen gestimuleerd wordt.

PERSONEELSBELEID

Onze medewerkers zijn cruciaal voor het realiseren van onze doelstellingen. Het zijn gedreven en deskundige mensen, die zich met hart en ziel inzetten voor het milieu. Greenpeace biedt haar medewerkers zinvol werk dat bijdraagt aan een betere wereld. Een dynamische werkomgeving, met ruimte voor creativiteit, en goede secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een ov-jaarkaart, een pensioenverzekering en een sabbaticalregeling. Plus een redelijk salaris dat past bij de zwaarte van de functie en de werkervaring. Wij streven naar een zo evenwichtig mogelijke samenstelling van onze teams, zonder dat we daarbij de kwaliteit uit het oog verliezen.

Diversiteit

Vanaf 2012 richtten we ons bij de werving van nieuwe medewerkers nog actiever op het vinden van collega's met diverse etnische achtergronden en op collega's met een beperking. Onze beleidsmedewerker Diversiteit zorgde er in het eerste jaar na zijn aanstelling voor dat diversiteit hoger op de agenda stond in de hele organisatie. Hij leverde bijvoorbeeld input bij de beleidsvorming rond festivals en educatie, presenteerde elke week actuele artikelen over thema's als genderproblematiek en etnomarketing, en gaf de afdelingen Fondsenwerving en Communicatie advies over het betrekken van 'nieuwe' doelgroepen. Doel is om diversiteit terug te zien in de samenstelling van zowel het personeelsbestand als de Greenpeace-supporters. Greenpeace streeft naar een evenwichtige personeelsopbouw, uitgaande van heterogeniteit: een mooie verdeling op basis van etniciteit, sekse, lichamelijke beperking, leeftijd en overtuiging (met onderschrijving van de Greenpeace-missie en -waarden). Greenpeace beoogt een werkklimaat dat niemand uitsluit en maximale ontplooiingsmogelijkheden biedt voor alle medewerkers in een omgeving van respect en acceptatie.

Het Nieuwe Werken

Greenpeace Nederland heeft de geplande verhuizing naar een duurzaam kantoorpand in de zomer van 2014 aangegrepen om op een meer flexibele manier te gaan werken. Zo zal het nieuwe pand flexibele werkplekken hebben en zijn de mogelijkheden om vanuit huis te werken verbeterd. De stijl van leidinggeven en anders samenwerken zijn hierbij belangrijk. De nieuwe structuur leert ons werken met meer vrijheid en met vooraf per medewerker vastgestelde

(sub)doelen. Met een meer resultaatgerichte aansturing en het vaststellen van de benodigde competenties voor bepaalde rollen in de nieuwe structuur willen we medewerkers stimuleren zich breder te ontwikkelen. In 2013 is een aantal van deze rollen beschreven en in 2014 zullen er meer volgen.

Internationaal samenwerken

De Greenpeace-collega's wereldwijd kunnen door de verbeterde communicatiemogelijkheden gemakkelijker samenwerken dan vroeger. Het personeelsbeleid wordt daar ook op afgestemd. Greenpeace-landen- en regionale organisaties lenen medewerkers aan elkaar uit, soms zonder dat zij van standplaats hoeven te wisselen. Zo kunnen we nog beter en sneller de beste mensen op de juiste plaatsen inzetten.

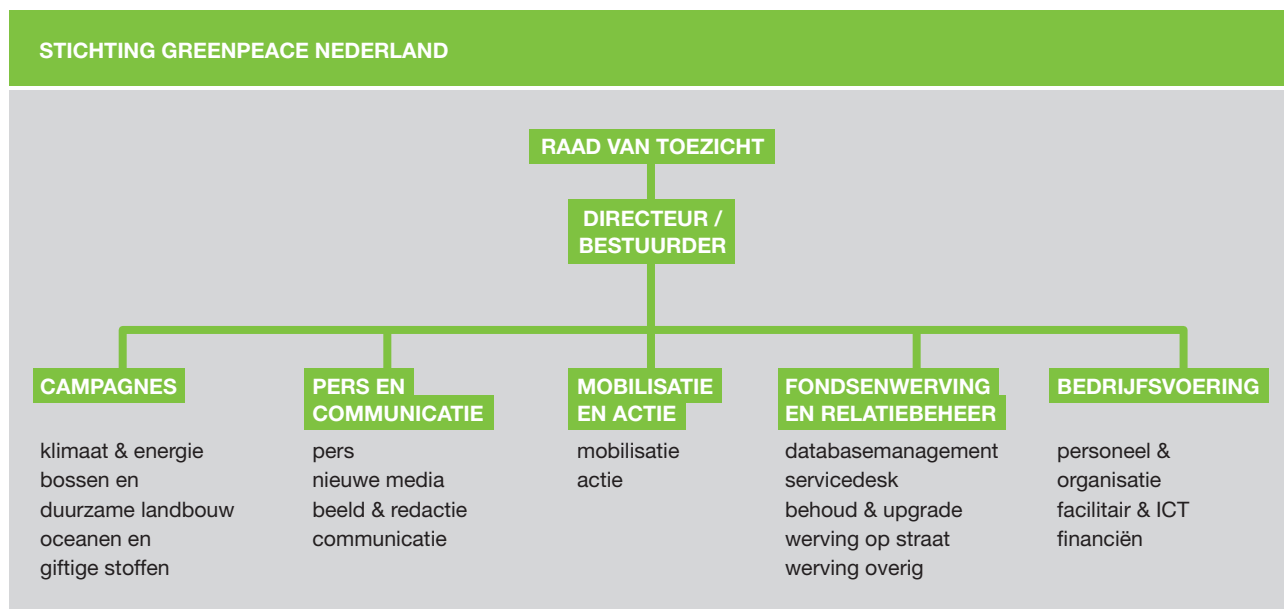
FORMATIE EN BEZETTING

Voor 2013 bedroeg het aantal begrote formatieplaatsen 90,3 fte (2012: 104,7; 2014: 87). Een formatieplaats is bij onze organisatie een volledige arbeidsplaats van 40 uur per week. In 2013 was de gemiddelde bezetting 96,0 fte (2012: 92,0). In 2013 vertrokken 28 medewerkers (2012: 23) en begroetten we 15 nieuwe collega's (2012: 38). Deze cijfers zijn inclusief kortlopende contracten voor specifieke projecten en/of vervanging.

12 van de 28 medewerkers die vertrokken, kozen er zelf voor om de organisatie te verlaten. De overige vertrekkende medewerkers gingen uit dienst omdat de arbeidsovereenkomst eindigde op de overeengekomen datum of op verzoek van de organisatie.

Op 31 december 2013 had Greenpeace Nederland 116 medewerkers: 69 vrouwen en 47 mannen. Het managementteam bestaat uit 3 vrouwen en 3 mannen, van wie één met een niet-westerse achtergrond. Ook in 2013 heeft Greenpeace Nederland budget beschikbaar gehouden in haar begroting om medewerkers uit te kunnen lenen aan landen waar Greenpeace behoefte heeft aan specifieke ondersteuning door ervaren Greenpeace-medewerkers. In 2013 zijn er medewerkers van Greenpeace Nederland uitgeleend aan Indonesië, Taiwan en China.

ORGANIGRAM 2013

ZIEKTEVERZUIM EN ARBEIDSTEVRIDENHEID

In 2013 was het verzuimcijfer 5,2 procent (2012: 4,1). We berekenen de verzuimecijfers zo nauwkeurig mogelijk. Dat wil zeggen dat we rekening houden met het arbeidspatroon, dus het aantal uren dat iedere medewerker per dag werkt. Ook tellen we eventueel gedeeltelijke werkhervatting mee in de periode van re-integratie met een loonwaarde. Gemiddeld meldden medewerkers zich 1,7 keer per jaar ziek (2012: 2) en bleven gemiddeld 10,9 dagen ziek thuis (2012: 11,9).

In het najaar van 2012 zijn we een samenwerking aangegaan met Mkbasics, onderdeel van Arbo Unie. Het effect van deze samenwerking en nieuwe benadering van verzuim is helaas niet terug te zien in de cijfers voor 2013. Mede daardoor hebben we er in het najaar van 2013 voor gekozen om een samenwerking met een andere arbodienst aan te gaan. Om een goed beeld te krijgen van eventuele knelpunten in relatie met de arbeidstevredenheid voerde Arbo Unie begin

2013 een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uit. Het onderzoek houdt ook het plan van aanpak voor Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) actueel. De organisatiestructuur, die per 1 augustus 2013 formeel is gewijzigd, zal een deel van de gesignaleerde knelpunten uit het MTO oplossen. Overige maatregelen zullen in de loop van 2014 genomen worden.

PLANNING EN CONTROL

Het plannen, bijsturen en verantwoorden van onze activiteiten en de besteding van middelen doen we met behulp van de planning-en-controlcyclus: een terugkerende cyclus van plannen en rapportages over die plannen.

Driejarenplannen en jaarplan

Het werk van Greenpeace Nederland maakt deel uit van het global programme van Greenpeace International. Op basis van de doelen die Greenpeace International voor 2020 heeft vastgesteld, hebben we in 2011 voor het Nederlandse kantoor per campagnethema en per afdeling onze eigen driejarenplannen geschreven. Deze beschrijven de geïntegreerde strategieën waarin het werk van alle afdelingen een rol speelt. De verschillende driejarenplannen, aangevuld met actuele informatie uit 2012, vormden de basis voor ons jaarplan 2013. In dat jaarplan formuleerden we de concrete doelstellingen voor het komende jaar. Financieel vertalen we dit vervolgens in een begroting en een meerjarenraming.

Rapportages

Elke maand stelt de afdeling Bedrijfsvoering een maandrapportage op met de belangrijkste financiële, personele en andere relevante gegevens, zodat de directeur, afdelingshoofden, coördinatoren en projectleiders waar nodig kunnen bijsturen. Na afloop van elk kwartaal stellen de leden van het managementteam een uitgebreide kwartaalrapportage op. Hierin geven ze een overzicht van de inhoudelijke resultaten en activiteiten, de fondsenwervingsresultaten en de kosten, en personele aspecten, zoals ziekteverzuim. Als de kosten afwijken van het budget, voegen ze een verklaring en een bijgestelde prognose toe. Het bestuur en de raad van toezicht bespreken deze kwartaalrapportage. Ook bespreekt het managementteam de evaluaties van (campagne)projecten, zodat we lessen trekken uit wat wel en niet goed is gegaan. Na afloop van het jaar verantwoordt Greenpeace Nederland alle resultaten en de besteding van de middelen publiekelijk in haar jaarverslag.

RISICOMANAGEMENT

Op basis van een jaarlijkse risicoanalyse houden management en bestuur zicht op de belangrijkste potentiële risico's voor de organisatie. Elk jaar actualiseren we deze risicoscan. Gebieden waarop Greenpeace mogelijk risico's loopt, zijn: inkomsten, juridische aansprakelijkheid, imago en bedrijfsvoering. Voor elk risicogebied is een lid van het managementteam verantwoordelijk. Hij of zij zorgt ervoor dat de risico's worden verkleind en de mogelijke gevolgen kunnen worden opgevangen. In oktober is de risicoanalyse geactualiseerd. De conclusie is dat Greenpeace voldoende in staat is om risico's op te vangen als die zich onverhoopt voordoen. De financiële reserves zijn voldoende en de verantwoordelijkheden voor risico's zijn duidelijk verdeeld binnen het managementteam, onder eindverantwoordelijkheid van de directeur/bestuurder.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Greenpeace vindt dat alle bedrijven en instellingen bewust moeten omgaan met de gevolgen van hun handelen voor hun omgeving en de maatschappij, en negatieve impact zoveel mogelijk moeten vermijden of terugdringen. Dat geldt uiteraard ook voor onszelf. We hebben ons aangesloten bij het INGO charter, waarmee we ons verbinden aan een aantal standaarden van internationale non-gouvernementele organisaties op het gebied van duurzaamheid, transparantie en verantwoording. Deze verantwoording vindt plaats via een rapportage volgens een standaard van het *Global Reporting Initiative* (GRI). Greenpeace Nederland stelt geen eigen rapportage op, maar als wereldwijde organisatie stellen wij een geconsolideerde GRI/INGO-rapportage op. Deze geconsolideerde rapportage zal na verschijnen van dit jaarverslag te vinden zijn op de website van Greenpeace International.

Greenpeace Nederland onderschrijft de algemene MVO-principes zoals vastgelegd in ISO 26000: *accountability*, transparantie, ethisch gedrag, respect voor de belangen van stakeholders, voor de wet, voor internationale gedragsnormen en voor mensenrechten. Voor Greenpeace Nederland zijn de MVO-kernonderwerpen milieu, behoorlijk bestuur, eerlijk zakendoen, arbeidsomstandigheden en deelonderwerpen van het kernonderwerp consumentenaangelegenheden het meest relevant. Wij hebben onze ambities, doelstellingen en prioriteiten voor deze onderwerpen in kaart gebracht.

HOE MILIEUVRIENDELIJK ZIJN WE ZELF?

Greenpeace Nederland stelt hoge eisen aan zichzelf als het gaat om milieuzorg. Logisch, want dat vragen we ook van anderen. De lunch die wordt verzorgd voor de Greenpeace-medewerkers is biologisch, net als de koffie en thee die geschonken wordt. We beperken ons energiegebruik tot een minimum en nemen groene stroom af. Auto's gebruiken we zo weinig mogelijk: iedere medewerker heeft een ov-jaarkaart. We vliegen in principe niet op afstanden korter dan 1.000 kilometer en maken zoveel mogelijk gebruik van *videoconferencing* voor internationaal overleg. Als medewerkers toch per vliegtuig reizen, worden de CO₂-uitstoot en overige broeikasgassen gecompenseerd. Net als de CO₂-uitstoot als gevolg van ons gebruik van overig vervoer, onze gebouwen en ons papiergebruik. We vragen onze lezers om ons magazine via internet te lezen in plaats van dit op papier te ontvangen. En het jaarverslag publiceren we voor het vijfde jaar op rij alleen online.

Het kantoorleven van Greenpeace Nederland zal in de nabije toekomst nog meer verduurzamen. In 2013 zijn de voorbereidingen begonnen voor de verhuizing van Greenpeace Nederland naar een ander, zeer duurzaam gebouwd kantoorpand. De verhuizing zal plaatsvinden medio 2014.

In een aantal opzichten kan Greenpeace Nederland geen concessies doen. We willen tot over de grenzen campagnes blijven voeren en allerlei vormen van geweldloze acties organiseren. Ons uitgangspunt is dat het milieuvoordeel dat we willen bereiken met een campagne moet opwegen tegen de milieubelasting en de kosten van schepen, rubberboten, voertuigen en andere uitrustingen of materialen.

Inkoopbeleid

Greenpeace kiest haar producten en leveranciers zorgvuldig. Ze moeten aansluiten bij onze eigen milieucriteria en dus het milieu niet of minimaal belasten. We beoordelen producten op hun milieubelasting en kopen uiteraard de minst belastende. Drukkerijen die voor ons werken, voldoen aan strenge milieueisen.

CO₂-uitstoot

Onze CO₂-uitstoot was in 2013 iets minder dan in 2012. Door het koude begin van 2013 was het verbruik van gas en stadverwarming hoger, voornamelijk in de gebouwen. Ook is er in 2013 meer gevlogen; daarentegen zijn er minder autokilometers gemaakt. Het papierverbruik was opnieuw lager.

De CO₂-uitstoot wordt gecompenseerd middels *Gold Standard*-certificaten via Climate Neutral Group (www.climateneutralgroup.com). Deze organisatie financiert projecten die de uitstoot van schadelijke broeikasgassen daadwerkelijk verminderen.

Omschrijving	%	Realisatie 2011	%	Realisatie 2012	%	Realisatie 2013
Vliegverkeer	8	47.517	13	51.278	15	58.115
Autoverkeer	2	13.145	4	14.559	3	10.243
Openbaar vervoer (woon-werk-verkeer en internationale treinreizen)	5	26.970	13	50.294	13	50.981
Schepen en rubberboten	20	116.545	1	2.683	2	6.233
Gebouwen	6	36.656	8	30.099	11	43.226
Papier	58	337.294	63	251.518	57	224.176
Totaal	100	578.127	100	400.431	100	392.975

GREENPEACE WERELDWIJD

Greenpeace pakt milieuproblemen wereldwijd aan. Milieuproblemen, zoals klimaatverandering, houden zich immers niet aan landsgrenzen. Greenpeace is een van de grootste internationale milieuorganisaties, actief in meer dan veertig landen verspreid over alle continenten. Zo'n drie miljoen financiële supporters en 19.000 vrijwilligers steunen Greenpeace; wereldwijd zijn de inkomsten circa € 290 miljoen.

>

INTERNATIONALE ORGANISATIE

Greenpeace International (officieel: Stichting Greenpeace Council) faciliteert de samenhang en kwaliteit van de nationale, regionale en mondiale campagnes van Greenpeace. Ook is Greenpeace International verantwoordelijk voor onze schepen. Haar kantoor staat in Amsterdam.

In 2013 is gestart met een andere opzet van de wereldwijde Greenpeace-organisatie. De verdere uitrol krijgt in 2014 vorm. Een *global leadership team* is in het leven geroepen, bestaande uit zeven directeurs van nationale en regionale kantoren, senior management van Greenpeace International en de internationale directeur. Dit orgaan keurt plannen goed, zoals het in 2013 al deed met het mondiale programma, dat onder andere beschrijft op welke onderwerpen Greenpeace campagne voert. Voorheen had Greenpeace International de leiding bij het maken en uitvoeren van plannen. Vanaf nu maken de nationale en regionale kantoren samen plannen en leggen die voor aan het *global leadership team*. Als deze plannen binnen het mondiale programma passen, kunnen de kantoren met de uitvoer ervan beginnen. Greenpeace International bewaakt de voortgang, samenhang en kwaliteit, maar voert in principe zelf geen campagnes meer uit.

Eén keer per jaar komen alle directeurs van de Greenpeace-kantoren in een algemene vergadering bij elkaar. Zij sturen het *global leadership team* aan en stellen naast het mondiale programma samen een *global resource plan* op met een meerjarenbegroting voor de gezamenlijke programma's en investeringen. Daarin wordt de financiële steun benoemd voor landen waar de milieustrijd essentieel is en de nationale fondsenwerving nog groeiende.

STEUN AAN CAMPAGNES EN ACTIVITEITEN IN ANDERE LANDEN

Dankzij de financiële steun van velen is Greenpeace Nederland het kantoor met het hoogste percentage financiële supporters. Daardoor kunnen we veel bijdragen aan de internationale en Europese Greenpeace-campagnes en aan de ondersteuning van Greenpeace-activiteiten elders. In 2013 was onze bijdrage € 9,6 miljoen, oftewel 37 procent van onze totale uitgaven. In 2012 was dat € 11,9 miljoen, oftewel 41 procent van onze totale uitgaven. Om onze wereldwijde ambities voor het milieu te kunnen realiseren, is het de bedoeling dat in de komende jaren in alle landen waar Greenpeace gevestigd is meer inkomsten worden gewonnen.

OVEREENKOMSTEN

Greenpeace Nederland sluit overeenkomsten met Greenpeace International voor onze bijdragen aan internationale campagnes. Hierin leggen we vast aan welke projecten en activiteiten het geld zal worden besteed. Greenpeace International volgt en bewaakt de voortgang en de resultaten. Dat gebeurt aan de hand van rapportages van de projecten en van de collega-organisaties die geld van Greenpeace Nederland ontvangen. De raad van toezicht van Greenpeace Nederland keurt de projecten waaraan we meebetalen goed en de auditcommissie, geholpen door de afdeling Bedrijfsvoering, volgt de rapportages van Greenpeace International op de voet. Na afloop evalueren Greenpeace Nederland en Greenpeace International de aanpak en de resultaten, verbeteren de projecten waar nodig en passen eventueel de campagne-strategieën aan.

ONDERSTEUNING

Een aantal internationale projecten waaraan Greenpeace Nederland financieel bijdroeg, staat eerder in dit jaarverslag per campagnethema beschreven. Daarnaast gaf Greenpeace Nederland in 2013 financiële ondersteuning aan Greenpeace-campagnes in Afrika, Brazilië, China, Japan, Rusland en Zuidoost-Azië, en aan een aantal gezamenlijke Europese projecten, bijvoorbeeld in Polen en het Greenpeace-lobbywerk bij de Europese Unie in Brussel. Een overzicht van alle projecten en bedragen vindt u in de jaarrekening, tabel B1.

JAARREKENING 2013

In de jaarrekening, die onderdeel is van de jaarverslaggeving, doet Greenpeace Nederland (volledig: Stichting Greenpeace Nederland) verslag van de financiën van het afgelopen jaar 2013.

Greenpeace Nederland is onafhankelijk en ontvangt dus geen subsidies van overheden of bijdragen van bedrijven.

Dankzij onze financiële supporters kunnen we onze milieucampagnes blijven voeren in Nederland én wereldwijd.

De jaarrekening bestaat uit de Balans, de Staat van baten en lasten, het Kasstroomoverzicht, de Grondslagen en hierna de Toelichting met daarin een samenvatting.

BALANS GREENPEACE NEDERLAND

Alle bedragen zijn in euro's

Activa	31 december 2013	31 december 2012
A Immateriële vaste activa	169.444	277.778
B Materiële vaste activa	806.912	476.232
C Financiële vaste activa	608.369	104.369
Totaal vaste activa	1.584.725	858.379
D Vorderingen en overlopende activa	3.126.769	2.747.917
E Effecten	6.811.159	6.695.169
F Liquide middelen	7.471.967	4.199.360
Totaal vlottende activa	17.409.895	13.642.446
Activa totaal	18.994.620	14.500.825

Passiva	31 december 2013	31 december 2012
G Reserves en fondsen		
G1 Reserves	5.925.414	9.858.676
G2 Fondsen	6.572.060	-
Totaal reserves en fondsen	12.497.474	9.858.676
H Voorzieningen	126.378	127.878
I Kortlopende schulden	6.370.768	4.514.271
Overige passiva	6.497.146	4.642.149
Passiva totaal	18.994.620	14.500.825

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
A1 Baten eigen fondsenwerving	18.533.786	20.590.000	18.796.013	19.133.000
A2 Baten acties van derden	9.863.201	2.250.000	3.063.861	2.250.000
A3 Baten gezamenlijke acties	188	-	334	-
A4 Baten beleggingen	248.943	350.000	538.061	117.000
A5 Overige baten	180.946	10.000	-	-
A Totale baten	28.827.064	23.200.000	22.398.268	21.500.000
B1 Internationale activiteiten	9.606.649	10.970.000	11.917.563	8.065.000
B2 Nationale campagnes	6.029.092	5.516.658	6.075.508	6.505.902
B3 Communicatie en mobilisatie	4.645.182	4.986.991	5.666.825	4.055.442
B Besteed aan doelstellingen	20.280.923	21.473.649	23.659.896	18.626.343
C1 Kosten eigen fondsenwerving	4.660.899	4.045.508	4.438.570	3.267.408
C2 Kosten acties derden	17.875	22.000	33.798	15.000
C3 Kosten gezamenlijke acties	-	-	-	-
C4 Kosten beleggingen	22.380	30.000	27.593	30.000
C5 Kosten overige baten	-	-	-	-
C Kosten werving baten	4.701.154	4.097.508	4.499.961	3.312.408
D Beheer en administratie	1.206.190	1.151.653	1.004.766	1.141.249
E Flexibiliteit/onvoorzien	-	97.190	-	-
Totale lasten	26.188.267	26.820.000	29.164.623	23.080.000
Saldo van baten en lasten	2.638.797	3.620.000 -	6.766.355 -	1.580.000 -

Bestemming saldo 2013				
Toevoegingen/onttrekkingen aan:	31-12-2012	+/-	31-12-2013	31-12-2014
Continuïteitsreserve	6.400.000	474.586 -	5.925.414	5.900.000
Bestemmingsreserves	3.458.677	3.458.677 -	0	
Bestemmingsfondsen	0	6.572.060	6.572.060	4.500.000
Herwaarderingsreserve		0	0	
Overige reserves		0	0	
Totaal mutaties reserves en fondsen	9.858.677	2.638.797	12.497.474	10.400.000

KASSTROOMOVERZICHT

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013	2012
Resultaat	2.638.797	6.766.357 -
Aanpassing voor		
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	377.780	309.287
Mutatie in vorderingen	378.852 -	1.030.759
Mutatie in kortlopende schulden	1.856.497	1.911.344 -
Mutatie in voorzieningen	1.500 -	191.216 -
Kasstroom uit operationele activiteiten (A)	4.492.722	7.528.872 -
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in (im)materiële vaste activa	600.125 -	383.685 -
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (B)	600.125 -	383.685 -
Financieringsactiviteiten		
Mutaties in reserves / fondsen	2.638.797 -	-
Mutaties in effecten	115.990 -	323.892 -
Mutaties in financiering op lange termijn	504.000 -	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten (C)	3.258.787 -	323.892 -
Mutatie liquide middelen (A + B + C)	3.272.607	8.236.449 -
Liquide middelen per 1 januari	4.199.360	12.435.809
Liquide middelen per 31 december	7.471.967	4.199.360
Mutatie liquide middelen	3.272.607	8.236.449 -

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarbij is de meest recente Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen gevolgd (aangepast in 2011).

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Toegepaste standaarden

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva alsmede de resultaatbepaling, zijn gebaseerd op historische kosten.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Algemene grondslagen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Financiële instrumenten omvatten beleggingen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Greenpeace maakt géén gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

De beleggingsportefeuille van Greenpeace bestaat uit langlopende deposito's en ter beurze genoteerde obligaties, aandelen, alternatives en (tijdelijk) voor belegging beschikbare liquiditeiten. De langlopende deposito's zijn onder Financiële Vaste Activa opgenomen en de rest van de beleggingsportefeuille als 'Effecten' onder de vlottende activa. Kortlopende deposito's, spaarrekeningen, rekening-courant en kas staan gepresenteerd onder 'Liquide middelen'. Obligaties betreffen aan een beurs genoteerde obligaties en zijn gewaardeerd tegen reële waarde. Wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening. De beleggingen in aandelen betreffen aandelen met een beursnotering en zijn gewaardeerd tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

De tot de beleggingsportefeuille behorende opgelopen rente, overige vorderingen, deposito's en overige liquiditeiten zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Resultaten van de beleggingsportefeuille worden in de staat van baten en lasten opgenomen en niet rechtstreeks ten gunste of ten laste van het vermogen gebracht. Indien effecten op de beurs zijn genoteerd, worden zowel de ongerealiseerde als de gerealiseerde waardeverschillen in de staat van baten en lasten verantwoord.

De niet tot de beleggingsportefeuille behorende vorderingen, overlopende activa, liquide middelen, overige activa, handelsschulden en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij vermoeden van mogelijke oninbaarheid van vorderingen wordt een voorziening gevormd.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. De gehanteerde afschrijvingstermijn bedraagt drie jaar.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Verbouwingen : 10%
- Inventaris : 20%
- Duurzame inventaris : 10%
- Vervoermiddelen : 10%
- Hardware en software : 33 1/3%
- Intellectueel eigendom : 33 1/3%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA, VORDERINGEN, OVERLOPENDE ACTIVA, LIQUIDE MIDDELEN, OVERIGE ACTIVA, HANDELSSCHULDEN EN KORTLOPENDE SCHULDEN

De grondslagen voor financiële vaste activa en vorderingen, overlopende activa, liquide middelen, overige activa, handelsschulden en kortlopende schulden zijn opgenomen onder het kopje Financiële instrumenten.

RESERVES EN FONDSEN

Greenpeace onderscheidt een tweetal reserves, continuïteitsreserve en bestemmingsreserve, en een bestemmingsfonds.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Greenpeace ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Volgens de VFI-richtlijn 'Reserves Goede Doelen' kan hiervoor een reserve worden aangehouden van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Onder kosten van de werkorganisatie wordt verstaan: kosten eigen personeel, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, en de kosten voor fondsenwerving.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves zijn door het bestuur van Greenpeace voor een speciaal doel afgezonderde delen van de reserves waaraan (delen van) het jaarresultaat kunnen worden toegevoegd en/of onttrokken.

Bestemmingsfonds

Indien door derden aan een deel van de gedoneerde gelden een specifieke besteding is gegeven, wordt het nog niet bestede deel daarvan aangemerkt als 'bestemmingsfonds'. Bestemmingsfondsen onderscheiden zich van bestemmingsreserves doordat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

PENSIOENEN

De pensioenregeling van Greenpeace Nederland is een beschikbare premieregeling. Dat wil zeggen dat er maandelijks per medewerker een bedrag – afhankelijk van leeftijd en salaris – betaald wordt, waarmee een persoonlijk pensioenkapitaal opgebouwd wordt voor het ouderdomspensioen. De regeling is ondergebracht bij Leidsche Verzekeringen. Greenpeace heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort. Greenpeace verwerkt daarom de pensioenregeling als een 'toegezegde-bijdrageregeling' en verantwoordt alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening. Uitgangspunt hierbij is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

BATEN EN LASTEN

Donaties

Donaties worden in dit verslag meegeteld op het moment dat Greenpeace Nederland ze ontvangt. Een belangrijke uitzondering hierop vormen de jaardonaties. Aan het eind van het jaar wordt aan financiële supporters gevraagd of ze hun donatie voor het volgende kalenderjaar willen voldoen. Greenpeace Nederland ontvangt een groot deel van die donaties al vóór het eind van het lopende boekjaar. Omdat ze betrekking hebben op het volgende boekjaar, worden ze aan het volgende jaar toegerekend. De vooruitbetaalde donaties worden als schuld opgenomen op de balans.

Giften

Giften worden opgenomen in het boekjaar waarin Greenpeace de gelden ontvangt.

Nalatenschappen en legaten

Baten uit nalatenschappen worden in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, opgenomen. Giften belast met vruchtgebruik worden alleen in de toelichting vermeld. Verantwoording hiervan vindt pas plaats in de staat van baten en lasten bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van het blote eigendom.

Baten acties derden

Baten acties derden worden in het boekjaar verantwoord waarop ze betrekking hebben.

Resultaat beleggingen

Alle financiële baten en lasten inzake de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende rente voor de resterende looptijd.

Bestedingen

Bestedingen aan internationale activiteiten, nationale campagnes en communicatie en mobilisatie worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop deze bestedingen betrekking hebben.

Kostentoerekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ 650 bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd en verdeeld moeten worden naar bestemming.

Greenpeace wijst de directe en de indirecte kosten toe aan de hoofdgroepen: internationale of nationale campagnes, aan communicatie en mobilisatie, aan de werving van baten of aan de post beheer en administratie.

Conform bijlage 3 van Richtlijn 650 zijn onze kosten gegroepeerd naar de verschillende kostencategorieën: subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk, publiciteit en communicatie, personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, en afschrijving en rente. Op basis van de verdeelsleutel fte's worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Kengetallen

De richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ 650 schrijft het vermelden van een aantal kengetallen voor, die hieronder nader worden toegelicht.

Besteding van baten aan de doelstelling

Deze norm geeft weer welk percentage van de totale baten aan de doelstelling is besteed.

Kosten eigen organisatie

Deze norm betreft het totaal van de kosten van de eigen organisatie gerelateerd aan de besteding aan de doelstelling.

Kosten van beheer en organisatie

Deze norm betreft het percentage dat de kosten voor beheer en administratie uitmaken van de totale lasten.

Kosten fondsenwerving

Deze norm betreft de verhouding tussen de kosten van eigen fondsenwerving en de gerealiseerde inkomsten daarvan. Het CBF maximeert dit percentage op 25, gerekend over een gemiddelde van de afgelopen drie jaar.

TOELICHTING

SAMENVATTEND FINANCIËEL OVERZICHT

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
Totale baten	28.827.064	23.200.000	22.398.268	21.500.000
Resultaat toevoeging aan reserves / uit fondsen	-2.638.797	3.620.000	6.766.355	2.080.000
Totaal beschikbaar	26.188.267	26.820.000	29.164.623	23.580.000
Besteed aan doelstellingen	20.280.923	21.473.649	23.659.896	18.626.343
Kosten werving baten	4.701.154	4.097.508	4.499.961	3.312.408
Beheer en administratie	1.206.190	1.151.653	1.004.766	1.141.249
Flexibiliteit/onvoorzien	-	97.190	-	-
Totale lasten	26.188.267	26.820.000	29.164.623	23.080.000

De realisatie van de totale baten waren in 2013 € 6,4 miljoen hoger dan de baten van 2012. Voornaamste oorzaak van de stijging in 2013 is de extra toekenning van het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij. Dit bedrag van 7,6 miljoen is toegekend voor het project QuestionMark en wordt de komende jaren besteed uit het hiervoor ontstane bestemmingsfonds.

Los van deze incidentele extra gift zijn er ten opzichte van 2012 € 0,3 miljoen minder baten eigen fondsenwerving en tegenvallende inkomsten uit beleggingen van € 0,3 miljoen. Ten opzichte van de begroting zijn de bijdragen uit doorlopende donaties en nalatenschappen lager uitgevallen (€ 2,0 miljoen lager dan begroot). Door de extra baat is het resultaat toegevoegd aan de reserves en fondsen.

De totale lasten in 2013 waren bijna € 3,0 miljoen lager dan in 2012. Er is in 2013 voor totaal € 9,6 miljoen aan internationale projecten besteed waarvan € 2,2 miljoen uit de reserves is bijgedragen. De totale bijdrage was in 2012 € 11,9 miljoen, waarbij de bijdrage uit reserves € 3,6 miljoen bedroeg.

Er is een vergelijkbaar bedrag als in 2012 aan nationale campagnes besteed (€ 6,0 miljoen). De bijdrage aan communicatie en mobilisatie was ruim € 1,0 miljoen minder doordat de investering in 2012 zich niet heeft herhaald.

De lasten waren in vergelijking met de begroting € 0,6 miljoen lager. De kosten werving baten lagen ruim € 0,6 miljoen hoger. De besteding aan doelstellingen was € 1,2 miljoen lager bij voornamelijk de internationale activiteiten die wij hebben gefinancierd. De extra lasten bij fondsenwerving betroffen extra inzet in het laatste kwartaal bij wervingscampagnes rondom de Arctic 30. Deze impuls heeft nut gehad: er is een groot aantal supporters bijgekomen, waardoor de daling van financiële supporters enigszins is goedge maakt. We verwachten in 2014 een stijging van het aantal financiële supporters en proberen het batenverlies verder in te perken, de stabiliteit van de inkomsten te behouden en de gemiddelde individuele bijdragen te verhogen. Dit doen we door meer kostenbewust en meer online te werven en meer geïntegreerd met de nationale en internationale campagnes wervingsresultaten te behalen.

Vanuit de operationele resultaten in 2013, zonder de middelen van de Postcode Loterij, hebben we voor de begroting 2014 de operationele lasten aanzienlijk naar beneden bijgesteld. In 2014 zullen we niet, zoals in voorgaande jaren, extra investeren uit de reserves om internationale projecten te realiseren.

KENGETALLEN

Sinds enkele jaren nemen we in ons jaarverslag kengetallen op voor de bestedingen aan de doelstellingen, de kosten voor eigen fondsenwerving en de kosten voor beheer en administratie (zie ook de Grondslagen).

KENGETALLEN

Omschrijving	Norm	2013 Realisatie	2012 Realisatie	2011 Realisatie	2011-2013 Gemiddelde
1. % eigen fondsenwerving	25%	25,1%	23,6%	21,2%	23,3%
2. % beheer en administratie	3% - 5%	4,6%	3,4%	3,3%	3,8%

N.B. Deze percentages kunnen niet opgeteld worden, omdat je telkens deelt door een ander bedrag.

Deze kengetallen berekenen we als volgt:

1. Dit percentage wordt verkregen door de kosten van eigen fondsenwerving te delen door de baten uit eigen fondsenwerving.
2. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door de totale lasten.

Het percentage eigen fondsenwerving bij kengetal 1 is hoger dan vorig jaar door enerzijds de extra impuls bij fondsenwerving in het laatste kwartaal en anderzijds de lagere baten uit eigen fondsenwerving. Het kengetal 1 stijgt in 2013 naar 25,1 procent, waarmee we gemiddeld over drie jaar (CBF-norm) op 23,3 procent uitkomen. Voor 2014 verwachten we aanzienlijk lager percentage eigen fondsenwerving, onder de 20%. De extra bijdrage van de Nationale Postcode Loterij wordt in dit percentage niet meegenomen. De kosten voor beheer en administratie zijn in 2013 hoger dan in 2012, maar blijven binnen de norm zoals in 2011 is vastgesteld door het toenmalig bestuur (tussen 3 en 5 procent).

BALANS

De balans geeft de financiële positie van Greenpeace Nederland weer per 31 december 2013, na de bestemming van het resultaat. Ter vergelijking zijn ook de cijfers per 31 december 2012 opgenomen.

De blijvende internationale focus heeft ook in 2013 gevolgen gehad voor de balans. De extra bijdrage aan de internationale activiteiten, gecombineerd met het negatieve resultaat, heeft geleid tot een daling van de reserves ten opzichte van 2012. Door de toekenning van het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij van € 7,6 miljoen ten behoeve van QuestionMark is het balanstotaal echter met € 4,5 miljoen naar 19,0 miljoen gestegen en ligt 31 procent hoger dan in 2012.

A en B Immateriële en materiële vaste activa

De materiële vaste activa verdelen we naar activa ten behoeve van de bedrijfsvoering en activa ten behoeve van de doelstelling. Het overzicht geeft inzicht in de aanschaf (investeringen) en de afschrijvingen in 2013.

A EN B IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Desinveste- ringen 2013	Investeringen 2013	Afschrijvingen 2013	Boekwaarde 31-12-2013
A Immaterieel actief					
A1 Mobiele app	277.778	-	-	108.334	169.444
Totaal immateriële vaste activa	277.778	-	-	108.334	169.444
B1 <i>Materiële vaste activa t.b.v. bedrijfsvoering</i>					
B11 Verbouwing	155.861	-	317.345	97.731	375.475
B12 Inventaris	53.578	-	4.011	29.981	27.608
B13 Computerhardware	66.098	-	205.848	64.055	207.891
B14 Computersoftware	43.313	-	24.642	39.019	28.936
Totaal	318.850	-	551.846	230.786	639.910
B2 <i>Materiële vaste activa t.b.v. doelstelling</i>					
B21 Campagnes	-	-	15.004	5.001	10.003
B22 Schepen	67.312	-	-	21.296	46.016
B23 Vervoermiddelen	90.071		33.275	12.363	110.983
Totaal	157.383	-	48.279	38.660	167.002
B3 <i>Materiële vaste activa in uitvoering</i>		-			-
Totaal materiële vaste activa	476.232	-	600.125	269.446	806.911
Totaal vaste activa	754.010	-	600.125	377.780	976.355

De totale waarde van de materiële vaste activa steeg in 2013 met € 0,2 miljoen. De investeringen van € 0,6 miljoen waren voornamelijk ter voorbereiding op de verhuizing van Greenpeace Nederland, die gepland staat voor de zomer van 2014. Greenpeace heeft vooruitlopend op het werken op afstand en de eerste verbouwingen in het nieuwe pand geïnvesteerd. Eind 2013 had Greenpeace Nederland twee schepen in haar bezit: het actieschip de Argus en het educatieschip de Sirius. De Sirius gebruiken we sinds eind 2010 niet meer en ligt bij de NDSM-werf in Amsterdam-Noord voor anker. De Sirius zal per begin 2014 worden verkocht.

Voor 2014 verwachten we forse investeringen in onze nieuwe, duurzame huisvesting in de Smederij op de NDSM-werf.

A EN B SPECIFICATIE BOEKWAARDE VASTE ACTIVA

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Aanschaf- waarde eind 2012	Cumulatieve afschrijvingen eind 2012	Aanschaf- waarde eind 2013	Cumulatieve afschrijvingen eind 2013
A Immaterieel actief				
A1 Mobiele app	325.000	47.222	325.000	155.556
B1 <i>Materiële vaste activa t.b.v. bedrijfsvoering</i>				
B11 Verbouwing	1.013.341	857.480	1.330.686	955.211
B12 Inventaris	769.553	715.975	773.564	745.956
B13 Computerhardware	480.258	414.160	686.106	478.215
B14 Computersoftware	885.275	841.962	909.917	880.981
Totaal	3.148.427	2.829.577	3.700.273	3.060.363
B2 <i>Materiële vaste activa t.b.v. doelstelling</i>				
B21 Campagnes	34.984	34.984	49.988	39.985
B22 Schepen	212.068	144.756	212.068	166.052
B23 Vervoermiddelen	128.462	38.391	161.737	50.754
Totaal	375.514	218.131	423.793	256.791
B3 <i>Materiële vaste activa in uitvoering</i>	-	-	-	-
Totaal vaste activa	3.848.941	3.094.930	4.449.066	3.472.710

In 2013 zijn in afwachting van de verhuizing nog geen activa buiten gebruik gesteld. In 2014 zal dit ten tijde van de verhuizing worden beoordeeld. De boekwaarde van de totale activa eind 2012 bedroeg € 976.356; het verschil tussen de aanschafwaarde van € 4.449.066 en de afschrijvingen van € 3.472.710.

C FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Het reservebeleid van Greenpeace Nederland is gericht op instandhouding van de continuïteitsreserve. De effecten en liquide middelen van deze reserve worden duurzaam en risicomijdend belegd. Een klein deel van onze reserve hebben we belegd in een langlopend deposito.

C FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Looptijd	Nominale waarde per 31 december 2013	Nominale waarde per 31 december 2012
C1 <i>Langlopende deposito's</i>			
ASN-deposito 2015	10 jaar	104.369	104.369
Voorschot aan Question Mark	3 jaar	504.000	-
Totaal financiële vaste activa		608.369	104.369

In 2013 is een langlopend voorschot aan de Stichting QuestionMark verstrekt dat in de laatste betaling uit het bestemmingsfonds zal worden verrekend in 2016. Het deposito met een looptijd van langer dan een jaar was eind 2011 ondergebracht bij ASN Bank. De renteopbrengsten uit deposito's hebben we ontvangen op onze rekening-courant en zijn niet toegevoegd aan het deposito.

D VORDERINGEN

De gelden die wij op korte termijn nog zullen ontvangen, nemen we op de balans op onder Vorderingen. De vorderingspositie steeg eind 2013 met 32 procent ten opzichte van 2012.

D VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving		31 december 2013	31 december 2012
D1	Debiteuren nalatenschappen	2.221.925	2.272.122
D2	Overige debiteuren	438.924	5.777
D3	Vorderingen op Greenpeace International	20.176 -	27.030
D4	Vorderingen op Greenpeace-organisaties wereldwijd	691	1.117
D5	Overige vorderingen en overlopende activa	485.405	441.870
Totaal vorderingen		3.126.769	2.747.916

Mensen kunnen (een deel van) een erfenis of een legaat nalaten aan Greenpeace Nederland. Op basis van informatie van de notaris over de te verwachten omvang waarden we de nalatenschappen op de balans als vordering, tot het bedrag is overgemaakt. Eind 2013 betrof dit € 2,2 miljoen. Dat is circa € 0,1 miljoen minder dan eind 2012. De overige vorderingen en overlopende activa hebben voornamelijk betrekking op de vooruitbetaalde huur en de nog te ontvangen rente. In de overige vorderingen is ook inbegrepen de waarborgsom van € 46.000 die is overgemaakt aan Greenpeace Rusland voor onze collega, die op borgtocht werd vrijgelaten.

E EFFECTEN

Op de balans staan de beleggingen in aandelen (fondsen) en obligaties onder Effecten. Een groot deel van onze continuïteitsreserve brachten we onder bij een extern vermogensbeheerder, Triodos Bank. Net als bij de langlopende deposito's belegt Triodos Bank onze effecten op een duurzame en risicomijdende wijze, die voldoet aan de strenge criteria die zijn vastgelegd in ons financieel statuut.

E EFFECTEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Marktwaaarde per 31 december 2013	Marktwaaarde per 31 december 2012	Aanschaf- waarde	Stijging % markt- waarde	Waarde- stijging totaal
E1 Aandelen					
Triodos Groenfonds	116.196	118.070	101.820	-1,6%	14.376
Royal Dutch Shell	1.194	1.293	1.746	-7,7%	552 -
Unilever	30	27	21	11,1%	9
Totaal	117.420	119.390	103.587	-1,7%	13.833
E2 Effectenrekeningen					
Aandelen in Triodos-portefeuille	758.131	580.776	491.745	30,5%	266.386
Obligaties in Triodos-portefeuille	3.842.192	3.940.199	3.661.877	-2,5%	180.315
Alternatives in Triodos-portefeuille	196.908	219.187	224.738	-10,2%	27.830 -
Liquiditeiten in Triodos-portefeuille	1.896.508	1.835.617	1.829.819	3,3%	66.689
Totaal	6.693.739	6.575.779	6.208.179	1,8%	485.560
Totaal effecten	6.811.159	6.695.169	6.311.766	1,7%	499.393

De waardestijging van deze effectenrekening was eind 2013 1,7 procent ten opzichte van de waarde eind 2012. Deze koersstijging is exclusief uitgekeerde interest, dividend en couponrenten, en betreft alleen ongerealiseerde koerswinsten. Wij hebben ook aandelen in het Triodos Groenfonds. Dit fonds belegt in groene projecten die de ontwikkeling en het behoud van natuur, milieu en bos bevorderen. In het kader van onze doelstellingen heeft Greenpeace Nederland ook aandelen Shell en Unilever in bezit. Zo kunnen we aanwezig zijn op de algemene aandeelhoudersvergaderingen om daar het milieubeleid van deze ondernemingen aan de orde te stellen.

Alle aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs, met uitzondering van het deel van de Triodos-effectenrekening dat wordt aangehouden in liquide middelen. Doordat het deel van de liquide middelen dat wordt aangehouden bij Triodos onderdeel uitmaakt van de beleggingsportefeuille worden deze liquide middelen onder effecten verantwoord.

F LIQUIDE MIDDELEN

Om te kunnen voldoen aan onze betalingsverplichtingen op korte termijn moeten we een deel van de middelen direct beschikbaar hebben. Deze middelen verantwoorden we op de balans onder Liquide middelen. Hieronder vallen ook alle spaartegoeden en deposito's met een looptijd korter dan één jaar.

F LIQUIDE MIDDELEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving		31 december 2013	31 december 2012
F1	Saldi op spaarrekeningen	3.194.973	3.573.193
F2	Saldi op kortlopende deposito's	-	-
F3	Saldi op rekeningen-courant	4.273.918	616.826
F4	Saldi in kas	3.076	9.342
Totaal liquide middelen		7.471.967	4.199.361

Ons kasbeleid is erop gericht onze middelen tegen een optimaal rendement onder te brengen bij banken die een consequent duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid voeren. Voor de verschillende betalingsdoel-einden houden wij rekeningen-courant aan bij met name Triodos Bank en ING (rekeningnummer 44) en zeer beperkt bij de Rabobank.

Onze spaartegoeden en deposito's hebben wij volledig duurzaam ondergebracht bij ASN Bank en Triodos Bank.

G RESERVES EN FONDSEN

Op onze balans maken we onderscheid tussen reserves en fondsen. Deze systematiek lichten we toe in onze grondslagen.

G RESERVES EN FONDSEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Eindstand 31 december 2012	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindstand 31 december 2013
G1 <i>Reserves</i>				
G11 Continuïteitsreserve	6.400.000	474.587 -		5.925.413
G12 Bestemmingsreserves	3.458.676	3.458.676 -		-
G14 Overige reserves	-			-
Totaal reserves	9.858.676	3.933.264 -	-	5.925.413
G2 Fondsen	-	1.038.097	7.610.157	6.572.060
Totaal reserves en fondsen	9.858.676	2.895.167 -	7.610.157	12.497.473

Door onder andere de bewuste besteding van de bestemmingsreserve aan internationale projecten en het ontstane saldo van baten en lasten, dalen de reserves met € 4,0 miljoen. Er resteert per eind 2013 alleen nog de continuïteitsreserve van € 5,9 miljoen. Het fonds betreft het ontvangen bedrag van de Nationale Postcode Loterij ten behoeve van QuestionMark; een deel van het totale bedrag van € 7,6 miljoen is in 2013 al uitgekeerd ter realisatie van het Droomfonds.

CONTINUÏTEITSRESERVE

De risicoanalyse bepaalt de basis van de omvang van de continuïteitsreserve. Op basis van deze risicoanalyse, die we in november 2013 hebben uitgevoerd, verlaagden we de continuïteitsreserve van € 6,4 miljoen naar € 5,9 miljoen. Per 31 december 2013 bedroeg de continuïteitsreserve 0,43 keer de kosten van de werkorganisatie (op basis van de realisatie 2013). Dit past ruim binnen de gestelde maximale hoogte (1,5 keer) zoals voorgeschreven in de VFI-richtlijn 'Financieel Beheer Goede Doelen'.

Conform het reservebeleid stellen we overschotten en vrijvallende middelen beschikbaar voor internationale bestedingen via de bestemmingsreserve Internationale projecten.

G12 BESTEMMINGSRESERVES

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Eindstand 31 december 2012	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindstand 31 december 2013
1 Internationale projecten	3.458.676	2.219.800 -	-	1.238.876
2 Resultaatbestemming 2013	-	1.238.876 -	-	1.238.876 -
Totaal bestemmingsreserves	3.458.677	3.458.676 -	-	-

Jaarlijks stelt het bestuur de onttrekkingen en toevoegingen aan bestemmingsreserves vast. In onderstaand overzicht gaan we hier verder op in.

INTERNATIONALE PROJECTEN

Deze reserve is ingericht voor de financiering van projecten en investeringen van de internationale Greenpeace-organisatie, passend binnen internationaal vastgestelde prioriteiten en de doelstellingen van de organisatie. Conform het *global resource plan*, dat in mei 2011 in het bestuur is besproken en vastgesteld, en tussentijdse bestuursbesluiten financierden wij in 2013 uit deze reserve diverse projecten voor een totaalbedrag van € 2,2 miljoen. De rest van de reserve is per eind 2013 komen te vervallen doordat een deel van het negatieve resultaat hierop in mindering is gebracht. De eindstand per eind 2013 is hiermee nihil.

BESTEMMINGSFONDS

In 2013 ontvingen wij uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij € 7,6 miljoen ten behoeve van QuestionMark. In 2013 is het bestemmingsfonds voor € 1,0 miljoen aangewend voor dit doel. Het fonds zal nog tot 2017, na behalen van afzonderlijke mijlpalen, in delen worden afgebouwd. In 2014 in 2 afzonderlijke mijlpalen voor € 2,1 miljoen, in 2015 voor € 2,1 miljoen, in 2016 voor € 1,4 miljoen en in 2017 uiteindelijk het laatste deel van € 0,5 miljoen inclusief verrekening van het voorschot van € 0,5 miljoen. Er zijn momenteel geen andere fondsen.

H VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden getroffen voor verplichtingen waarvan we de omvang op betrouwbare wijze kunnen schatten.

H VOORZIENINGEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	Eindstand 31 december 2012	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindstand 31 december 2013
H1 Juridische claims	111.015	-	-	111.015
H2 Personele kosten	16.863	1.500 -	-	15.363
Totaal voorzieningen	127.878	1.500 -	-	126.378

H1 JURIDISCHE CLAIMS

Eind 2013 staat nog één claim open.

H2 Personele kosten

In 2013 is de voorziening voor personele kosten voor een klein deel onttrokken.

I KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan één jaar. Onder de kortlopende schulden verantwoorden we ook de vooruit ontvangen donaties voor het volgende boekjaar.

I KORTLOPENDE SCHULDEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	31 december 2013	31 december 2012
I1 Vooruitontvangen donaties	4.143.632	3.184.992
I2 Schulden aan Belastingdienst	210.857	143.253
I3 Crediteuren	1.335.737	623.603
I4 Schulden aan Greenpeace International	-	-
I5 Schulden aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	13.245	8.936
I6 Overige schulden en overlopende passiva	667.298	553.487
Totaal kortlopende schulden	6.370.769	4.514.271

Greenpeace Nederland ontvangt de jaardonaties voor het nieuwe boekjaar van financiële supporters voor een groot deel al in december, hoewel ze zijn bedoeld voor onze activiteiten in het volgende jaar. Administratief boeken we deze donaties als baten in het volgende boekjaar en daarom nemen we ze in 2013 op als vooruit ontvangen bedragen op de balans.

De kortlopende schulden aan de Belastingdienst betreffen de nog af te dragen loonheffingen en sociale premies. Bij de post Crediteuren staan de leveranciers aan wie wij op de balansdatum nog geld verschuldigd zijn. Conform ons financiële beleid worden facturen binnen vier weken na factuurdatum betaald.

I6 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	31 december 2013	31 december 2012
Nog te betalen vakantiegeld en -dagen	439.384	442.025
Nog te ontvangen facturen	5.000	100.030
Vooruit gefactureerde bedragen	222.914	7.809
UWV uitkering doorstorten	-	3.623
Totaal overige schulden en overlopende passiva	667.298	553.487

Eind 2013 waren de overige schulden en overlopende passiva circa 29 procent hoger dan eind 2012 door vooral de toename in vooruit ontvangen bedragen. Dit betrof het bedrag ontvangen voor de licentieovereenkomst voor het immaterieel actief (de SuperWijzer-app).

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Op basis van eerder afgesloten contracten en afspraken kunnen situaties ontstaan waarbij wij een verplichting zijn aangegaan die (nog) niet uit de administratie te herleiden is. Diezelfde situatie kan ontstaan wanneer wij de ontvangende partij zijn, en er dus sprake is van rechten.

HUURVERPLICHTINGEN

De huurverplichtingen voor het huidige kantoor loopt tot en met juli 2014, die van het nieuwe pand vanaf 1 mei 2014. In juni 2014 zullen we ons nieuwe pand betrekken. De huurverplichting voor zowel het kantoor als de loods gaat voor 2014 om totaal € 780.000 waarvan zes maanden voor de huur van het huidige pand aan de Jollemanhof voor een bedrag van € 375.000 en € 300.000 voor acht maanden van het nieuwe pand 'de Smederij' in Amsterdam Noord. Daarnaast nog € 105.000 voor onze loodslocatie.

LEASEVERPLICHTINGEN

De leaseverplichtingen betreffen een print- en een kopieercontract en bedroegen € 36.000 (eind 2012: € 36.000).

CLAIMS

Tegen Greenpeace zijn diverse claims ingediend die door haar worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – aangenomen dat deze, indien niet voorzien, geen nadelige invloed van betekenis zal hebben op de financiële positie.

OVERIGE AANGEGANE VERPLICHTINGEN

Eind december 2013 had Greenpeace Nederland voor een bedrag van € 7,5 miljoen aan bijdrage voor internationale campagnes verplicht aan Greenpeace International.

VRUCHTGEBRUIK NALATENSCHAPPEN

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik rust, worden pas geteld als baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt. Uit hoofde hiervan had Greenpeace Nederland eind 2013 een uitgesteld recht van € 671.693 (2012: € 650.000).

BANKGARANTIES

Ten behoeve van derden gaf Greenpeace Nederland bankgaranties af voor ongeveer € 169.000 (2012: € 169.000). Deze bankgaranties zijn als Liquide middelen opgenomen op onze balans.

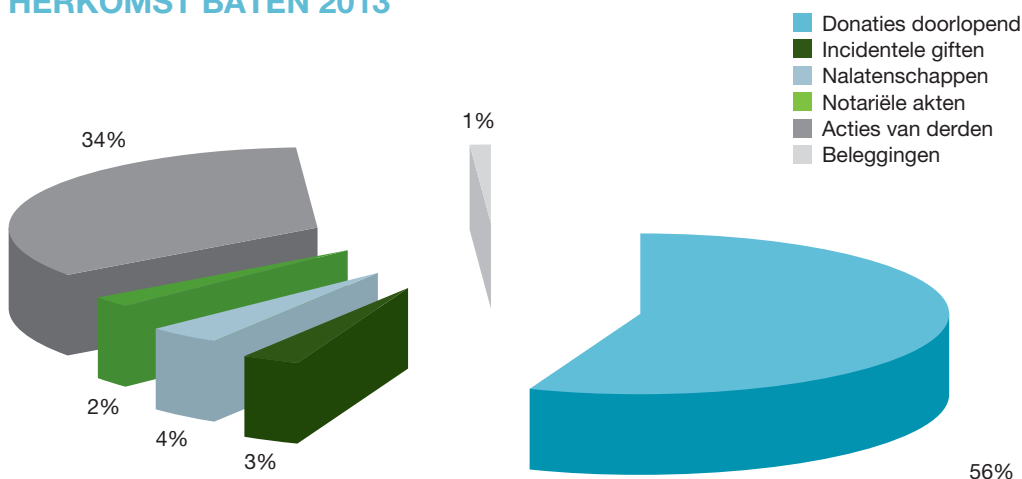
STAAT VAN BATEN EN LASTEN

In de staat van baten en lasten is te zien dat het resultaat dat Greenpeace Nederland over 2013 heeft gerealiseerd € 2,6 miljoen positief is. Dit is het saldo van € 28,8 miljoen aan baten en € 26,2 miljoen aan lasten. In deze paragraaf maken we inzichtelijk hoe dit resultaat tot stand is gekomen.

A TOTALE BATEN

De totale baten in 2013 bedroegen € 28,8 miljoen. In het taartdiagram 'Herkomst baten' laten we zien waar deze baten vandaan kwamen. We geven een toelichting op de verschillende baten.

HERKOMST BATEN 2013

A1 BATEN EIGEN FONDSSENWERVING

De baten eigen fondsenwerving (zonder Nationale Postcode Loterij) zijn € 0,3 miljoen minder dan in 2012 en € 2,1 miljoen lager dan begroot. De daling ten opzichte van 2012 is veroorzaakt door lagere incidentele giften naar aanleiding van onze verzoeken tot extra bijdrage. Ten opzichte van de begroting is de daling terug te voeren op lagere inkomsten uit nalatenschappen en doorlopende donaties.

A1 BATEN EIGEN FONDSSENWERVING

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
A11 Donaties doorlopend	15.927.575	16.960.000	15.903.941	16.155.000
A12 Incidentele giften	789.380	930.000	1.062.211	940.000
A13 Nalatenschappen	1.261.252	2.200.000	1.261.091	1.400.000
A14 Verkoop en royalty's	665	-	828	-
A15 Notariële akten	554.914	700.000	567.942	638.000
A1 Baten eigen fondsenwerving	18.533.786	20.790.000	18.796.013	19.133.000

A11 DONATIES DOORLOPEND

Het bedrag aan doorlopende donaties is ten opzichte van 2012 licht gestegen, maar is achtergebleven bij de begroting. Helaas is het aantal financiële supporters per balansdatum gedaald van 465.576 naar 455.195. Dankzij de inspanningen van de afdeling Fondsenwerving in vooral het laatste kwartaal is de daling beperkt gebleven. In 2014 verwachten we een stijging van het aantal financiële supporters.

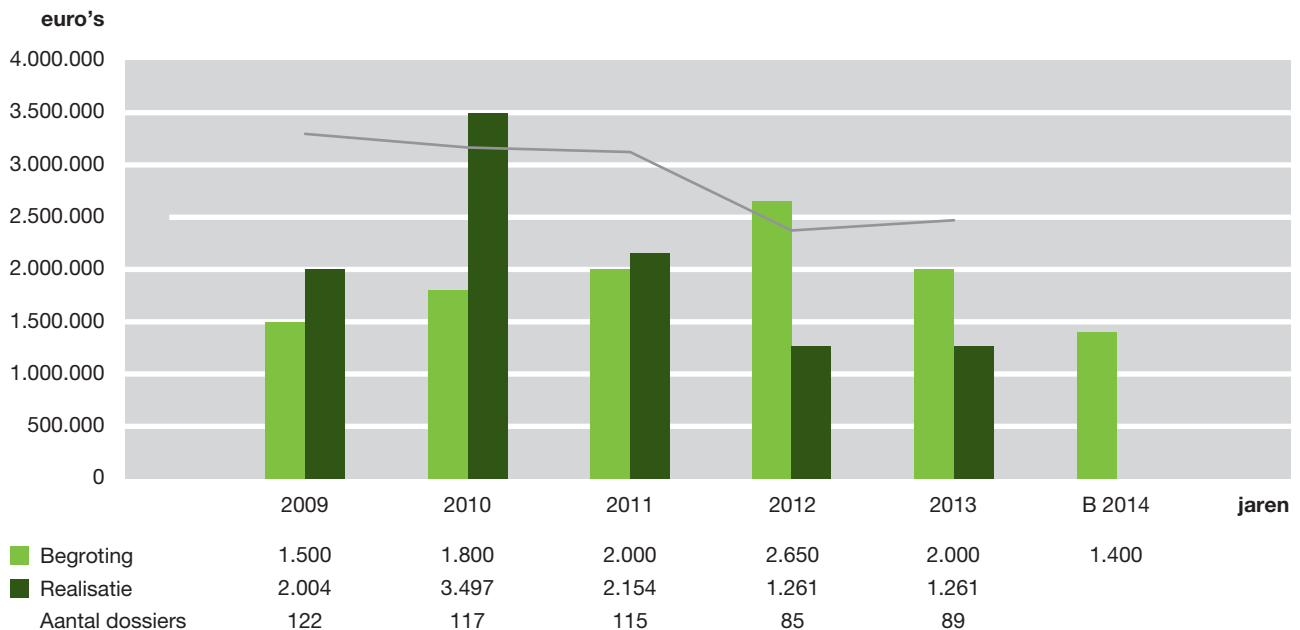
A12 INCIDENTELE GIFTEN

De incidentele giften daalden met € 0,3 miljoen ten opzichte van 2012.

A13 NALATENSCHAPPEN

De inkomsten uit nalatenschappen zijn in 2013 gelijk geëindigd als in 2012 en bedragen € 1,3 miljoen. De aard van de inkomsten zegt genoeg over de onvoorspelbaarheid ervan.

BATEN NALATENSCHAPPEN 2009-2014

A14 VERKOOP MERCHANDISE EN ROYALTY'S

In 2013 is de opbrengst van de verkoop van merchandise en royalty's conform de begroting nihil.

A15 NOTARIËLE AKTEN

Het totaal aantal notariële akten is gedaald van 2.536 naar 2.512 in 2013.

A2 BATEN ACTIES VAN DERDEN

De baten acties van derden zijn vooral beïnvloed door de extra gift van de Nationale Postcode Loterij uit het Droomfonds voor QuestionMark. Het totale bedrag van € 7,6 miljoen is in de baten van 2013 opgenomen en in het bestemmingsfonds gestort.

A2 BATEN ACTIES VAN DERDEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving		2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
A21	Nationale Postcode Loterij (incl. Question Mark)	9.860.157	2.250.000	3.050.000	2.250.000
A22	Overige acties van derden	3.045	-	13.861	-
A2	Baten acties van derden	9.863.202	2.250.000	3.063.861	2.250.000

A3 BATEN GEZAMENLIJKE ACTIES

De baten zijn in 2013 nihil; er zijn enkele individuele acties van financiële supporters geweest.

A4 BATEN BELEGGINGEN

A4 BATEN BELEGGINGEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
A41 Interest spaarrekeningen	126.501	-	15.853	-
A42 Interest deposito's	3.757	-	200.014	-
A43 Interest rekeningen-courant	2.041	-	2.135	-
A44 Dividend	11.868	-	17.597	-
A45 Couponrenten	109.494	-	158.477	-
A46 Koersresultaten (ongerealiseerd)	4.720 -	350.000	143.984	-
A4 Baten beleggingen	248.941	350.000	538.060	117.000

De baten beleggingen zijn € 0,3 miljoen gedaald in vergelijking met 2013.

Beleggingen is de verzamelnaam van effecten, langlopende deposito's en liquide middelen. De baten die Greenpeace Nederland hierover verkrijgt bestaan uit interest, dividend, couponrente (obligaties) en koerswinsten.

Het rendement dat wij in 2013 behaalden uit onze duurzame effectenportefeuille bij Triodos Bank was over heel 2013 ruim lager. Oorzaak ligt bij de lage interestpercentages op onze spaarrekeningen en deposito's. In 2013 behaalden wij een rendement van 2,0 procent op ons gemiddelde kassaldo (2012: 3,7 procent).

Bijgaand overzicht geeft inzicht in onze beleggingsrendementen in de afgelopen vijf jaar. Het gemiddelde rendement over onze liquide middelen inclusief beleggingen in de periode 2009-2013 bedraagt 3,3 procent.

A4 BATEN BELEGGINGEN MEERJARENOVERZICHT

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2012 Realisatie	2011 Realisatie	2010 Realisatie	2009 Realisatie
Gemiddelde liquide middelen	12.588.828	14.572.405	20.565.907	21.908.974	22.438.233
A41 Interest spaarrekeningen	126.501	15.853	183.391	159.558	161.042
A42 Interest deposito's	3.757	200.014	121.819	157.994	235.432
A43 Interest rekeningen-courant	2.041	2.135	5.945	6.573	6.524
A44 Dividend	11.868	17.597	29.386	23.935	20.723
A45 Couponrenten	109.494	158.477	260.769	312.567	304.833
A46 Koerswinsten	4.720 -	143.984	188.853 -	40.107	400.391
A4 Baten beleggingen	248.941	538.060	412.458	700.734	1.128.945
Rendement	2,0%	3,7%	2,0%	3,2%	5,0%

B BESTEED AAN DOELSTELLINGEN

We verdelen de lasten die Greenpeace Nederland besteedde aan haar doelstellingen in internationale activiteiten, nationale campagnes, en communicatie en mobilisatie. In onderstaande tabellen lichten we deze kosten toe.

B1 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Greenpeace Nederland besteedt een groot deel van haar inkomsten aan internationale activiteiten. Voor deze bijdragen sluiten we overeenkomsten met Greenpeace International.

Greenpeace International heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening waarin ze haar inkomsten en uitgaven verantwoordt en de resultaten toelicht. Dit verslag is te vinden op www.greenpeace.org. Omdat het jaarverslag van Greenpeace International geconsolideerde cijfers bevat, verschijnt het altijd later dan ons eigen jaarverslag. De accountant die de jaarrekening van Greenpeace International controleert, heeft de afgelopen jaren telkens een goedkeurende verklaring afgegeven.

Een toelichting op de organisatorische en financiële banden van Greenpeace Nederland met Greenpeace International staat in de paragraaf Greenpeace Wereldwijd van het jaarverslag.

Greenpeace Nederland besteedde in 2013 ongeveer € 2,3 miljoen minder aan internationale activiteiten dan in 2012 en ook € 1,4 miljoen minder dan begroot. De daling ten opzichte van 2012 komt vooral voort uit lagere bijdrage uit reserves dan vorig jaar.

B1 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
Wereldwijde campagnes	549.800		1.900.000	
Steun aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	6.950.000		7.537.563	
Communicatie en mobilisatie	1.350.000		1.150.000	
Internationale investeringen	136.549		750.000	
Bijdrage Europese ondersteuning	620.000	620.000	580.000	542.000
Niet toegewezen campagnebudget	-	10.350.000	-	7.523.000
B1 Internationale activiteiten	9.606.349	10.970.000	11.917.563	8.065.000

Bij het opstellen van de begrotingen had Greenpeace Nederland nog geen concrete afspraken gemaakt met Greenpeace International over de toewijzing van budgetten aan campagnethema's. Daarom nemen we de begrote bijdragen op als Niet toegewezen. Dit bedrag komt ook terug in 'Niet uit balans blijvende verplichtingen'.

B1 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	totaal 2013
<i>Global Campaign (spent at GPI)</i>	
1. Oceans Campaign	424.800
2. SAGE & Toxics Campaign	125.000
Total	549.800
<i>Digital Strategy, Universe & Campaign Support</i>	
3. Digital Products Programme	600.000
4. Universe	750.000
Total	1.350.000
<i>Priority Offices (including Global Campaigns grants spent at NROs)</i>	
5. GP Africa	1.200.000
6. GP Brazil	1.300.000
7. GP East Asia	1.850.000
8. GP Russia	1.200.000
9. GP SEA	1.400.000
Internationaal gedetacheerden	136.549
Total	7.086.549
TOTAL	8.986.349
<i>EU Contribution</i>	
10. EU Contribution	620.000
Total	620.000
GRAND TOTAL	9.606.349

Het grootste deel van de uitgaven voor internationale campagnes besteedden we via een afdracht aan Greenpeace International, op basis van overeenkomsten (*funding agreements*) tussen Greenpeace International en Greenpeace Nederland. We krijgen regelmatig in het jaar inhoudelijke rapportages over de voortgang en resultaten van de afgesproken internationale activiteiten.

In 2013 besteedde Greenpeace Nederland € 2,3 miljoen minder aan internationale activiteiten dan in 2012. Dit ligt vooral aan het lagere beschikbare bedrag vanuit de reserves en dat we in 2012 nog gebruik konden maken van een extra bijdrage van € 0,8 miljoen van de Nationale Postcode Loterij voor het - in dat jaar afgeronde - Project Oceans. De ondersteuning aan Greenpeace-organisaties wereldwijd is onverminderd hoog. Dit is een bewuste keuze en het gevolg van onze internationale powershift strategy waarbij de focus verschuift naar plaatsen in de wereld waar we meer verschil willen maken. Greenpeace Brazilië en Greenpeace Oost-Azië (inclusief China) zijn hierbij grote beneficianten in onze strijd voor het behoud van onder andere de oerbossen.

Van de € 9,6 miljoen die wij in 2013 internationaal inzetten, betaalden we € 2,2 miljoen uit daartoe bestemde reserves. De rest komt uit donaties die wij in 2013 ontvingen.

B2 NATIONALE CAMPAGNES

Bestedingen in het kader van nationale campagnes voert Greenpeace Nederland in eigen beheer uit. Uiteraard hebben ook de nationale campagnes vaak een grensoverschrijdend karakter. In het niet-toegewezen campagnebudget staat de eerste betaling uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij aan de Stichting QuestionMark.

B2 NATIONALE CAMPAGNES

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
B21 Klimaat en energie	1.558.788	1.038.844	1.538.432	1.012.193
B22 Bossen	423.014	1.078.225	875.534	687.025
B23 Oceanen	557.105	801.360	1.164.210	743.759
B24 Giftige stoffen	115.954	264.450	389.429	2.000
B25 Duurzame landbouw	355.138	498.859	467.310	435.980
B26 Niet toegewezen campagnebudget	1.038.097	-	-	2.080.000
B27 Campagnecoördinatie en unit Actie	1.980.997	1.834.919	1.640.594	1.544.946
B2 Nationale campagnes	6.029.092	5.516.658	6.075.509	6.505.902

B3 COMMUNICATIE EN MOBILISATIE

Communicatie over Greenpeace en het milieu en het mobiliseren van medestanders is een wezenlijk onderdeel van onze doelstellingen. Daarom besteden we hier een groot deel van onze inkomsten aan.

B3 COMMUNICATIE EN MOBILISATIE

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
B31 Communicatie	2.409.513	3.010.125	3.545.496	2.065.659
B32 Pers	483.702	482.676	498.810	509.946
B33 Servicedesk	910.515	666.479	780.337	705.455
B34 Educatie	48.962	43.946	40.514	25.000
B35 Mobilisatie	792.489	783.764	801.668	749.380
B3 Communicatie en mobilisatie	4.645.182	4.986.991	5.666.825	4.055.441

De kosten voor communicatie en mobilisatie waren in 2013 ruim € 1,0 miljoen lager dan begroot. De extra investering in 2012 is in 2013 niet nogmaals gedaan. Het aantal abonnees op onze actiemails steeg in 2013 tot ruim 260.000 tegen 220.000 in 2012. Van de Nederlanders kent 99 procent ons en 14 procent voelt zich betrokken bij ons werk (bron: GfK Chari*Scope, 2012). We streven ernaar om die betrokkenheid te vergroten.

De kosten voor de servicedesk vielen hoger uit als gevolg van het inhuren van tijdelijke medewerkers om het serviceniveau naar onze supporters te waarborgen. De servicedeskmedewerkers handelden in 2013 25.000 e-mails af tegen 36.000 in 2012. Ze handelden in 2013 30.000 telefoontjes af; dit was ruim 30 procent meer dan in 2012. De kosten voor mobilisatie zijn in 2013 iets lager dan 2012. Greenpeace Nederland heeft nu 1.711 actieve vrijwilligers.

C KOSTEN WERVING BATEN

Aan het werven van baten zijn altijd kosten verbonden. Dit varieert van de administratieve kracht die de ontvangen donaties registreert tot de medewerkers die op straat financiële supporters werven.

C1 KOSTEN EIGEN FONDSSENWERVING

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
C11 Werving nieuwe financiële supporters	2.571.197	2.029.430	2.473.256	1.697.442
C12 Behoud en upgrade financiële supporters	1.937.806	1.846.078	1.869.359	1.479.966
C13 Nalatenschappen	110.062	125.000	62.821	45.000
C14 Notariële akten	41.833	45.000	33.133	45.000
C1 Kosten eigen fondsenwerving	4.660.899	4.045.508	4.438.569	3.267.408

De realisatie in 2013 ligt hoger dan de realisatie in 2012 en is hoger dan begroot omdat we in het laatste kwartaal een forse impuls hebben gegeven aan de werving van supporters met behulp van de Noordpool/Arctic 30-campagne. Ten opzichte van 2012 stijgen de kosten eigen fondsenwerving met 5 procent door onder andere de extra investering in de werving van nieuwe financiële supporters. Dit heeft geleid tot een minder grote daling van het aantal mensen dat ons financieel steunt dan voorgaande jaren. Voor 2014 is € 1,4 miljoen minder begroot.

C11 KOSTEN PER WERVINGSKANAAL

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
Werving huis-aan-huis	765.425	420.000	503.129	451.500
Werving direct mail	6.810 -	50.000	91.097	-
Telefonische werving	393.912	223.000	272.960	160.000
Straatwerving	784.041	809.051	979.831	315.000
Werving online	213.738	40.000	176.896	295.000
Overige personeelskosten werving	420.891	487.379	449.343	475.942
Totaal	2.571.197	2.029.430	2.473.256	1.697.442

De kosten voor werving stegen in 2013 met € 0,1 miljoen ten opzichte van 2012.

Het aantal geworven financiële supporters (zie tabel Herkomst financiële supporters) was in 2013 1.474 hoger dan in 2012 en liep iets achter op de begroting. In 2013 is de straatwerving met eigen personeel halverwege het jaar gestaakt. Dit was voor ons een te dure manier van werven, zonder voldoende resultaat. De trend van teruglopende aantallen van de afgelopen jaren is in 2013 bijna een halt toegeeroepen.

HERKOMST NIEUWE FINANCIËLE SUPPORTERS

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
Straatwerving	5.984	13.500	12.603	4.000
Huis-aan-huiswerving	8.425	5.000	5.407	6.500
Onlinewerving	5.123	2.000	1.581	6.600
Telefonische werving	4.183	5.500	2.604	3.400
Diversen	695	1.000	610	600
Direct mail	1.234	1.000	1.365	1.000
Totaal	25.644	28.000	24.170	22.100

BEGROTING 2014

Het werven van nieuwe financiële supporters blijft een speerpunt waarvoor we ons in 2014 blijven inzetten. Greenpeace Nederland wil ook in 2014 de terugloop van financiële supporters pogen te stuiten en weer in een opwaartse spiraal laten komen. Verder zullen we net als in 2012 extra aandacht geven aan het onder de aandacht brengen van geven via nalatenschappen. Ook het werven van grotere donaties van vermogensfondsen blijft belangrijk. Vanuit de intensieve en met de andere afdelingen geïntegreerde wervingsactiviteiten verwachten we met vergelijkbare middelen min of meer dezelfde resultaten te behalen als in 2012.

Met succes wierf Greenpeace Nederland in 2013 25.644 nieuwe financiële supporters. Dat is 6 procent meer dan in 2012. Het terughalen van ex-donateurs verliep iets minder goed en was met 11.072 9 procent lager dan in 2012. Ondanks deze mooie resultaten konden we daarmee het aantal opzeggers, mede als gevolg van de slecht ontvangen auto-upgradebrief en het natuurlijke verloop, niet helemaal compenseren. De daling van het aantal financiële supporters was in 2013 2,3 procent; in 2012 was dit 1,4 procent.

Voor het werven van financiële supporters was straatwerving minder belangrijk en is online werving ten opzichte van 2012 meer dan verdrievoudigd. Huis-aan-huiswerving was in 2013 het belangrijkste wervingskanaal en samen met straatwerving daarmee ook het duurste kanaal.

C12 BEHOUD EN UPGRADE FINANCIËLE SUPPORTERS

Aan behoud en upgrade is een vergelijkbaar bedrag uitgegeven als in 2012. We hebben het team van onze afdeling Fondsenwerving versterkt voor het werven van grote en middelgrote financiële supporters.

C13 NALATENSCHAPPEN

In 2013 kreeg Greenpeace Nederland niet de bijdragen uit nalatenschappen die we verwachtten. Het bedrag aan nalatenschappen was € 0,9 miljoen lager dan begroot en kwam op hetzelfde bedrag als in 2012, € 1,3 miljoen. Het blijkt dat nalatenschappen lastig te begroten zijn, omdat ze moeilijk te voorspellen zijn.

C2 - C5 OVERIGE KOSTEN WERVING BATEN

Alle bedragen zijn in euro's

	Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
C2	Kosten acties derden	17.875	22.000	33.798	15.000
C3	Kosten gezamenlijke acties	-	-	-	-
C4	Kosten beleggingen	22.380	30.000	27.593	30.000
C5	Kosten overige baten	-	-	-	-
C2 - C5	Overige kosten werving baten	40.255	52.000	61.391	45.000

Kosten acties derden betreft de kosten die wij maken in het kader van werving baten uit acties van derden, zoals de Nationale Postcode Loterij. In 2013 is een bedrag van € 7,6 miljoen uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij ontvangen.

De kosten beleggingen is de beheervergoeding aan onze externe vermogensbeheerder. Net als vorig jaar hadden wij geen kosten voor gezamenlijke acties, noch voor overige baten.

D BEHEER EN ADMINISTRATIE

In lijn met Richtlijn 650 nemen wij een groot deel van onze overheadkosten op onder de post Beheer en administratie.

D BEHEER EN ADMINISTRATIE

Alle bedragen zijn in euro's

	Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
D1	Bestuur / raad van toezicht en directie	407.372	342.459	330.494	321.918
D2	Bedrijfsvoering en financiën	799.192	809.194	674.272	819.331
D	Beheer en administratie	1.206.564	1.151.653	1.004.766	1.141.249

D1 RAAD VAN TOEZICHT, BESTUUR EN DIRECTIE

Onder bestuur/raad van toezicht en directie vallen ook de onkostenvergoeding voor het bestuur/de raad van toezicht en de personeelskosten van de directeur. De bestuursleden en leden van de raad van toezicht verrichten hun taken onbezoldigd en ontvangen geen vacatiegelden (aanwezigheidsvergoeding). Wel kunnen zij daadwerkelijk gemaakte onkosten declareren, zoals reiskosten. In 2013 gaf Greenpeace Nederland € 6.382 uit aan onkostenvergoedingen voor leden van de raad van toezicht.

BEZOLDIGING DIRECTIE 2013

Alle bedragen zijn in euro's

Naam	Mevr. S. Borren
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	onbepaald
Uren	40
Percentage	100
Periode	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging (EUR)	
Brutoloon/salaris	100.980
Vakantiegeld	8.415
Eindejaarsuitkering	-
Variabel jaarinkomen	-
Totaal bruto jaarinkomen	109.395
SV-lasten (werkgeversdeel)	9.703
Belastbare vergoedingen/bijtellings	1.900
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	37.135
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindigingen dienstverband	-
Totaal 2013 (bruto jaarinkomen incl. wg lasten)	158.132
Totaal 2012 (bruto jaarinkomen incl. wg lasten)	153.655

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2010. De hoogte van de directiebeloning is in 2011 vastgesteld en wordt jaarlijks geïndexeerd. Bij de vaststelling volgt Greenpeace Nederland de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van de VFI en de Code Wijffels (zie www.vfi.nl). De weging van de functiezwaarte bij Greenpeace Nederland vond plaats door de raad van toezicht. Dit leidde tot een zogenaamde Basis Score voor Directiefuncties van 485 punten voor 1 fte volgens VFI- en Code Wijffels-normen. Greenpeace stelde het maximale bruto jaarinkomen voor haar directeur, Sylvia Borren, vast op € 109.395 voor 1 fte per 12 maanden. Deze beloning is 13 procent onder het VFI-maximum, berekend volgens de Code Wijffels naar haar 'verantwoordelijkheidsradius'.

Naast het jaarinkomen maken betaalde sociale-verzekerings- en pensioenpremies, belaste vergoedingen en een uitkering bij beëindiging van het dienstverband deel uit van de bezoldiging. De genoemde belastbare vergoedingen/bijtellings bestaan uit een tegemoetkoming in de kosten voor de ziektekostenverzekering en het verstrekken van een ov-jaarkaart. Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

E FLEXIBILITEIT

In het jaarlijkse begrotingsproces handhaafden we een aantal flexibele fte's om pieken in de werkzaamheden op te lossen en hebben daar geen gebruik van gemaakt.

PERSONEELSLASTEN

In de staat van baten en lasten verdelen we de personeelslasten over de verschillende hoofdgroepen volgens een vaste verdeelsleutel. In onderstaand overzicht specificeren we deze lasten.

SPECIFICATIE VAN DE PERSONEELSKOSTEN

Alle bedragen zijn in euro's

Omschrijving	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	2014 Begroting
Lonen en salarissen	4.690.562	4.763.463	4.487.031	4.182.863
Sociale lasten	743.843	803.190	731.799	753.766
Pensioenlasten	455.662	404.460	408.204	519.724
Doorbelaste personeelskosten	125.729 -	-	178.974 -	99.000 -
Overige personeelskosten	219.983	245.215	187.721	35.801
Extern personeel	727.071	557.278	1.328.420	466.777
Personeelskosten	6.711.392	6.773.606	6.964.201	5.859.931

Doorbelaste personeelskosten zijn de kosten van medewerkers van Greenpeace Nederland die zijn gedetacheerd bij andere Greenpeace-kantoren.

Onder de overige personeelskosten staan onder meer de kosten van de ov-jaarkaart die alle personeelsleden krijgen. Ook administreren we hier als negatieve kosten de tegemoetkomingen van het UWV voor zwangerschapsverlof en ziekengelden. De totale personeelskosten waren in 2013 lager dan 2012 en de begroting (zie ook formatie- en bezettingsoverzicht). In 2013 zijn de salarisschalen gecorrigeerd voor inflatie met 1,6 procent, zoals ook was opgenomen in de begroting.

SALARISSCHALEN 2013

Hieronder staan de bruto maandsalarissen in 2013 op een rij. Ze zijn ingedeeld naar salarisschaal en gaan uit van een aanstelling voor 40 uur per week. Achter elke schaal staan een minimum- en een maximumsalaris (afhankelijk van de werkervaring) en een aantal voorbeeldfuncties. Daarnaast ontvangt iedereen 8,33 procent vakantiegeld.

Schaal II	€ 1.599 - 2.366: receptionist, medewerker repro
Schaal III	€ 1.763 - 2.712: afdelingsassistent, medewerker servicedesk
Schaal IV	€ 2.042 - 3.021: financieel medewerker, facilitair beheerder
Schaal V	€ 2.251 - 3.599: communicatiemedewerker, personeelsadviseur
Schaal VB	€ 2.428 - 3.884: actieleider, persvoorlichter, fondsenwerver
Schaal VI	€ 2.605 - 4.169: campagneleider, programmaleider
Schaal VII	€ 3.168 - 4.862: coördinator
Schaal VIII	€ 4.165 - 5.732: afdelingshoofd

FORMATIE- EN BEZETTINGSOVERZICHT

In onderstaand overzicht is het aantal medewerkers weergegeven per afdeling en unit, omgerekend in volledige arbeidsplaatsen (fte's). Daarnaast staan de bijbehorende kosten. Het organisatieschema van Greenpeace Nederland staat in het jaarverslag in de paragraaf Organisatie en bedrijfsvoering.

PERSONEELSOVERZICHT

Alle bedragen in euro's

Unit / afdeling	2013 Realisatie*		2013 Begroting		2012 Realisatie*		2014 Begroting	
	fte	kosten	fte	kosten	fte	kosten	fte	kosten
Directie en staf	1,80	208	1,80	221	1,80	205	1,80	216
Databasemanagement	2,40	263	3,60	270	3,50	274	3,60	269
Behoud en upgrade	4,80	306	4,60	304	3,90	386	4,80	301
Werving op straat	1,70	220	4,20	240	2,50	249	-	-
Werving overig	3,60	228	0,60-	320	2,80	302	3,90	273
Servicedesk	4,80	317	3,10	240	4,00	255	4,10	283
Coördinatie fondsenw. en relatiebeheer	2,50	244	1,60	154	1,60	171	2,70	257
Fondsenwerving en relatiebeheer	19,80	1.578	16,50	1.529	18,30	1.637	19,10	1.383
Oceanen en Giftige stoffen	4,70	274	4,80	333	5,60	373	4,30	270
Bossen en Duurzame landbouw	6,00	413	7,20	431	5,90	447	7,10	445
Klimaat & energie	7,60	453	5,40	264	5,90	353	4,50	370
Coördinatie campagnes	5,50	311	5,90	362	5,50	296	4,90	344
Campagnes	23,80	1.451	23,30	1.390	22,90	1.469	20,80	1.429
Communicatie	3,30	241	2,60	323	2,50	296	2,00	152
Nieuwe media	6,10	346	5,00	267	5,30	424	5,10	263
Pers	3,80	261	3,90	261	3,70	295	4,10	274
Redactie en beeld	3,60	268	4,50	256	4,90	275	4,50	279
Coördinatie pers en communicatie	1,60	124	1,70	126	1,60	151	2,50	157
Pers en communicatie	18,40	1.240	17,70	1.233	18,00	1.441	18,20	1.125
Actie	7,20	445	7,30	482	7,30	428	6,10	393
Mobilisatie	7,00	346	7,30	351	6,80	348	7,40	350
Coördinatie mobilisatie en actie	2,50	152	1,60	108	1,80	141	-	-
Mobilisatie en actie	16,70	943	16,20	941	15,90	917	13,50	743
Facilitair en ICT	5,90	383	5,75	433	6,10	405	5,30	426
Financiën	3,10	263	4,20	262	3,20	278	3,50	251
Personeel en organisatie	3,00	199	2,60	172	2,60	185	2,60	182
Coördinatie bedrijfsvoering	2,00	269	2,20	196	0,90	162	2,20	271
Bedrijfsvoering	14,00	1.114	14,75	1.063	12,80	1.030	13,60	1.130
Flexibiliteit/onvoorzien	1,50	175	-	397	2,30	155	-	146 -
Greenpeace Nederland	96,00	6.709	90,25	6.774	92,00	6.855	87,00	5.880

* De realisatie is de gemiddelde bezetting per unit

De kosten zijn ondanks de inzet van extra personeel bij de afdeling Fondsenwerving en het invullen van ziektevervanging op de afdeling Communicatie met tijdelijke krachten vrijwel conform begroting.

KOSTENVERDEELSTAAT

In de kostenverdeelstaat worden de directe en de indirecte kosten toegewezen op basis van het aantal medewerkers dat direct werkt aan de internationale of de nationale campagnes, aan communicatie en mobilisatie, aan de werving van baten of aan de post Beheer en administratie. Conform bijlage III van Richtlijn 650 hebben we onze kosten gegroepeerd in negen clusters. Op basis van de verdeelsleutel worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

KOSTENVERDEELSTAAT CONFORM BIJLAGE III RICHTLIJN 650

KOSTENVERDEELSTAAT CONFORM BIJLAGE III RICHTLIJN 650							Alle bedragen zijn in euro's		
Omschrijving	Internationale campagnes	Nationale campagnes	Communicatie en mobilisatie	Werving baten	Beheer en administratie	2013 Realisatie	2013 Begroting	2012 Realisatie	
1 Subsidies en bijdragen	-	68.800	-	-	-	68.800	-	107.361	
2 Afdrachten	9.470.100	1.063.097	-	-	-	10.533.197	10.350.000	11.767.000	
3 Aankopen en verwervingen	-	279.118	106.841	18.939	1.221	406.119	161.200	332.065	
4 Uitbesteed werk	-	284.804	721.496	326.225	2.319	1.334.844	1.336.900	2.021.430	
5 Publiciteit en communicatie	5.183	1.231.023	752.982	3.236.058	253.793	5.479.039	6.652.377	6.421.962	
6 Personeelskosten	131.366	2.377.595	2.448.844	941.654	811.933	6.711.392	6.723.606	6.964.200	
7 Huisvestingskosten	-	382.529	377.832	122.989	84.641	967.991	995.634	943.725	
8 Kantoor en algemene kosten	-	106.340	121.119	29.342	35.453	292.255	295.550	297.593	
9 Afschrijving en rente	-	235.640	115.733	25.899	17.637	394.909	304.733	309.287	
Totaal	9.606.649	6.028.946	4.644.847	4.701.106	1.206.998	26.188.547	26.820.000	29.164.623	

De indirecte kosten zijn kosten voor personeelszaken (inclusief de ondernemingsraad), huisvesting, ICT en facilitaire zaken. In 2012 droegen wij voor € 68.800 bij aan niet-Greenpeace-organisaties, waaronder: ASOC, Foodwatch Nederland, Stichting Klimaatdaad, Stichting Natuur en Milieu, Species Survival Network.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in het afgelopen jaar beschikbaar zijn gekomen in combinatie met het gebruik van de geldmiddelen. Het overzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Ter vergelijking nemen we het ook het kasstroomoverzicht van 2012 op.

In 2013 was er een positieve kasstroom van € 3,3 miljoen. Uit operationele activiteiten was de kasstroom positief voor € 4,5 miljoen. Als gevolg van de gift uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij van € 7,6 miljoen is er sprake van een positieve kasstroom. Hiernaast zetten we € 0,6 miljoen in voor de financiering van voornamelijk materiële vaste activa vooral ter voorbereiding van onze verhuizing in 2014 en nog eens € 0,6 miljoen in langlopende deposito's.

JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Arctic 30, voorbereidingen van een verhuizing naar een nieuwe duurzame locatie, het opzetten van een nieuw organisatiemodel... Greenpeace innoveert, is in beweging en zoekt nieuwe vormen van samenwerking, binnen en buiten de eigen organisatie. Al met al een jaar waarin het ook voor de raad van toezicht nooit saai is geweest.

>

‘Greenpeace is geen gewone organisatie. Mensen die hier werken, zetten zich met grote passie in voor het behoud van onze aarde. Die grote betrokkenheid zetten zij om in sterke campagnes en inspirerende mobilisatie- en fondsenwervende methoden.

Veel van de grote vragen van de wereld rollen op ons af. Ook de raad van toezicht moet dan alert blijven en nadenken over samenwerking met andere organisaties en hoe we de beschikbare middelen inzetten om onze doelen te bereiken. In dat kader steken we veel energie in samenwerking met collega's in andere landen en regio's die onze hulp en samenwerking nodig hebben.

Soms worden we – als raad van toezicht – ongeduldig, omdat de problemen en bedreigingen voor het behoud van onze aarde zo groot zijn dat wachten niet altijd kan. De raad van toezicht stimuleert de organisatie tot het denken in creatieve oplossingen en campagnes, en is groot voorstander van het meer over de Nederlandse grenzen heen werken. Ook is de raad van toezicht van mening dat de werkwijze binnen de organisatie aan nieuwe ontwikkelingen aangepast moet worden en flexibel dient te zijn.’

DE RAAD VAN TOEZICHT

2013 is het eerste volledige jaar waarin Greenpeace Nederland met een raad van toezicht als bestuursmodel heeft gewerkt. Het vroegere bestuur van Greenpeace Nederland werkte al langer als een raad van toezicht. De raad van toezicht functioneert als een toezichthoudend orgaan in de betekenis van de Code Wiffels. Dit betekent dat de primaire verantwoordelijkheid duidelijk bij de directeur en haar managementteam ligt.

De raad van toezicht helpt om de organisatie in haar missie, doelen, plannen en interne werkwijzen naar het hoogst mogelijke niveau te krijgen. De raad van toezicht doet dit door zo constructief-kritisch mogelijk toezicht te houden, en door soms advies te geven. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering, ook van de campagnes, ligt bij de directeur. De leden ontvangen geen vergoeding voor hun taken. Daadwerkelijk gemaakte kosten kunnen zij declareren.

SAMENSTELLING

De benoeming van de leden van de raad van toezicht gebeurt door coöptatie, waarbij de ondernemingsraad met betrekking tot één van de te benoemen leden een versterkt aanbevelingsrecht heeft. In 2013 heeft de ondernemingsraad hiervan gebruikgemaakt.

De raad van toezicht wordt samengesteld op basis van een profielschets. De meest recente profielschets kwam eind 2013 tot stand na uitvoerig overleg binnen de raad van toezicht en met de directeur, en na een positief advies van de ondernemingsraad.

De leden van de raad worden benoemd voor een periode van drie jaar en kunnen maximaal drie periodes zitting hebben in de raad.

Aftredende en toetredende leden:

- Dina Boonstra is afgetreden na acht jaar in het bestuur en aansluitend in de raad van toezicht.
- Met ingang van 1 januari 2014 is Ferdinand ter Heide afgetreden na zes jaar in het bestuur en de raad van toezicht.
- In september 2013 is Martine Bosman op voordracht van de ondernemingsraad als nieuw lid en secretaris benoemd. Zij neemt de secretaristaken over van Marieke Rietbergen.

De samenstelling van de raad, een eventuele extra functie binnen de raad, eventuele nevenfuncties op 31 december 2013 en de datum van benoeming staan vermeld in de bijlage van dit verslag.

VERGADERINGEN

In 2013 is de raad van toezicht acht keer formeel bij elkaar geweest.

Daarnaast is de raad nog een keer informeel bij elkaar geweest om van gedachten te wisselen over de gewenste aanpassingen in de profielschets voor de raad van toezicht en heeft een delegatie van de raad eenmaal overleg gehad met de ondernemingsraad.

Tijdens de vergaderingen zijn naast de belangrijke standaardonderwerpen, zoals de begroting 2014, de jaarrekening 2012, de kwartaalrapportages in 2013 en personeelszaken, ook de volgende onderwerpen besproken:

- Huisvesting: in de zomer van 2014 verhuist Greenpeace Nederland naar een zo duurzaam mogelijk gebouwde locatie. Er zijn creatieve en innovatieve oplossingen gevonden om, binnen het budget, duurzaam om te gaan met energie en materiaal.
- In 2013 voerde Greenpeace Nederland een nieuw organisatiemodel in waarbij geïntegreerd werken centraal staat. Dat betekent dat fondsenwerving, communicatie en mobilisatie nadrukkelijker aanwezig zijn in de planning en uitvoering van campagnes. De raad van toezicht gaf zijn goedkeuring.
- De raad van toezicht liet zich in maart en april grondig informeren over het nieuwe organisatie- en operationeel model dat Greenpeace International samen met alle landenkantoren heeft ingevoerd. De Council van Greenpeace International gaf in april 2013, met steun van Greenpeace Nederland, zijn goedkeuring aan het nieuwe model. Sindsdien wordt er gewerkt aan een stapsgewijze invoering van het nieuwe *Operating Model*.
- De raad van toezicht zette het onderwerp educatie steeds op de agenda en pleitte voor een plan om kinderen en jongeren op een leuke, informatieve en bij hun belevingswereld aansluitende wijze te informeren over en te betrekken bij de campagnes en thema's van Greenpeace. Inmiddels zijn er grote vorderingen gemaakt en in 2014 zal er een goede educatiestrategie zijn.
- Einde 2013 is er herhaaldelijk vergaderd over de ontwerpbegroting voor 2014. De officiële vaststelling van de begroting heeft in januari 2014 plaatsgevonden.
- De raad van toezicht heeft de profielschets tegen het licht gehouden en aangepast aan de organisatie die Greenpeace nu is en wil zijn, en aan het toezicht dat daarbij hoort. In de nieuwe profielschets zijn duidelijke deskundigheden benoemd die de raad van toezicht als geheel in zich wil dragen. De ondernemingsraad heeft positief geadviseerd over de aanpassing.
- In het najaar van 2013 kwam er een onderwerp bij dat ons allemaal zeer bezighield: de gevangengenomen en twee maanden later vrijgelaten Arctic 30. De raad van toezicht heeft met bewondering en respect gekeken naar de manier waarop iedereen bij Greenpeace Nederland zich in deze spannende tijd inzette en de medewerkers daar waar nodig een inzet vertoonden die veel verder ging dan wat normaliter kan worden verwacht.

GASTEN BIJ DE VERGADERING

De raad van toezicht heette in 2013 een groot aantal gasten bij de vergaderingen welkom. Leden van het managementteam gaven toelichting op onder andere fondsenwerving, het nieuwe jaarplan, de voortgang van de verhuizing, de stand van zaken rond de Arctic 30 en financiële zaken als de begroting.

Externe gasten:

- De accountant van Greenpeace Nederland, Sietze Haringa van KPMG, was tweemaal aanwezig ten behoeve van de bespreking van het jaarverslag en de jaarrekening 2012, en om het verslag van de accountant en de managementletter te bespreken.
- Rembrandt Zegers van Greenpeace International was als Development Officer van Greenpeace International twee keer aanwezig bij de vergaderingen waarin de jaarverslagen en de jaarplannen werden besproken om het beleid van Greenpeace International dat ook Greenpeace Nederland raakt, toe te lichten en om vragen van de raad van toezicht hierover te beantwoorden. De raad hechtte hier in het bijzonder aan vanwege de samenwerking en relatie met Greenpeace International.

AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie vergaderde in totaal drie keer met de directeur-bestuurder, het hoofd Bedrijfsvoering en de coördinator Financiën. In de vergaderingen zijn de jaarrekening 2012, de begroting 2014, de accountantsverklaring 2012, het reservebeleid, de risicoanalyse en het risicobeleid en het vermogensbeheer uitgebreid aan de orde geweest. Daarbij is in 2013 ook gesproken over het liquiditeitsbeleid en de rapportage daarvan en zijn de kwartaalrapportages uitgebreid aan de orde geweest.

Ook heeft de auditcommissie constructief-kritisch gekeken naar de (deels) door Greenpeace Nederland gefinancierde projectvoorstellen vanuit het Greenpeace-netwerk en naar de rapportages die jaarlijks per project worden uitgebracht. Al hetgeen in de auditcommissie is besproken, kwam terug in de vergaderingen van de volledige raad van toezicht.

KORTE VOORUITBLIK 2014

Zoals altijd staat ook 2014 in het teken van onze inzet om een bijdrage te leveren aan het vinden van oplossingen om onze geliefde aarde leefbaar en bewoonbaar te houden.

Naast onze wettelijke taken zijn er een aantal extra punten:

- In het bijzonder drukke (na)jaar van 2013 is de raad er niet toe gekomen om een zelfevaluatie te houden. De zelfevaluatie zal de eerste helft van 2014 worden gehouden.
- De trend die de raad van toezicht ziet, is dat ook bij jongeren het bewustzijn van het zorgvuldig omspringen met onze aarde groeit. De raad van toezicht zet zich ook in 2014 weer in om de educatie van kinderen en jongeren op een goede manier vorm te laten krijgen.
- Omdat de raad onderkent dat door het economisch tij waarin Nederland verkeert het aanzienlijk moeilijker is om financiële supporters te werven, zal de raad zich inzetten om de afdeling Fondsenwerving te ondersteunen bij de werving van zogenoemde 'major donors'.
- Duidelijk is dat het werken steeds internationaler wordt. Dat geldt ook, en misschien wel juist, voor Greenpeace: de vervuiling stopt immers niet bij onze grenzen. Daarbij wordt er steeds meer verwacht dat er innovatief, snel en met nieuwe en frisse campagnes actie wordt gevoerd. Om internationaal beter samen te werken is Greenpeace wereldwijd gestart met het nieuwe operationele model. Dit model zullen we ook in Nederland implementeren met het oog op een zo effectief mogelijke mondiale organisatie. Voor de raad van toezicht betekent dit ook dat we allereerst zorgen dat de organisatie zo effectief en efficiënt mogelijk functioneert en oog heeft voor innovatie en vernieuwing. We houden ons hierbij aan de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen ('Code Wijffels').

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na de balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met belangrijke financiële gevolgen voor Stichting Greenpeace Nederland.

Ondertekening

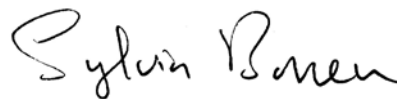
Amsterdam, 24 maart 2014

G.J. de Boer-Kruyt
Voorzitter

M. Bosman
Secretaris

S. Borren
Directeur / bestuurder

BIJLAGE 1: DIRECTIE EN RAAD VAN TOEZICHT

VERANTWOORDINGSVERKLARING

De raad van toezicht onderschrijft de principes van het CBF-Keur en van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen ('Code Wijffels'). Het gaat om de volgende drie principes:

(1) Scheiding tussen de functies 'toezicht houden' en 'uitvoering'.

Bij Greenpeace Nederland zijn de functies 'toezicht houden' en 'uitvoering' gescheiden. De raad van toezicht houdt toezicht op de bestuurder en het managementteam. De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen raad van toezicht, bestuur en directeur is vastgelegd in het reglement.

De raad van toezicht keurt het jaarplan, de begroting en de jaarrekening goed. De verantwoordelijkheid voor de strategie van Greenpeace Nederland en alle verdere operationele zaken, inclusief communicatie, personeelsbeleid, financiën, concrete acties en fondsenwerving, is belegd bij de directeur/bestuurder.

Een uit twee leden bestaande auditcommissie houdt toezicht op de financiële gang van zaken en op de werking van de administratieve organisatie.

Het bestuur is de werkgever van de directeur. De voorzitter van de raad van toezicht en de directeur overleggen regelmatig en één keer per jaar voeren de voorzitter en een tweede lid van de raad van toezicht een functioneringsgesprek met de directeur, mede op grond van afgesproken competenties en een 360 graden-feedbacksysteem waaraan ook de directeur van Greenpeace International meedoet.

(2) De organisatie moet haar middelen optimaal besteden.

Het uitgangspunt van Greenpeace is om op effectieve wijze haar doelstellingen te bereiken. De mondiale doelstellingen zijn samen met de andere Greenpeace-afdelingen in de wereld geformuleerd. De Nederlandse invulling hiervan formuleert Greenpeace Nederland in haar eigen jaarplan. De raad van toezicht ziet toe op de effectieve uitvoering van activiteiten en efficiënte besteding van de middelen, onder meer op basis van kwartaalrapportages van de directeur.

(3) Goed omgaan met belanghebbenden.

Greenpeace strijdt voor een gezond en duurzaam evenwicht tussen mens en milieu: dat belang staat voorop. Wij gaan zo goed mogelijk om met alle belanghebbenden, zoals donateurs, vrijwilligers, bedrijven, overheid en het algemene publiek. Acties zijn nooit gericht tegen individuele medewerkers van bedrijven of overheden. En Greenpeace is principieel geweldloos.

Greenpeace hanteert een klachtenprocedure die voldoet aan de CBF-eisen. Het privacybeleid voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

DIRECTIE

Greenpeace Nederland heeft één directeur/bestuurder: Sylvia Borren.

Relevante nevenfuncties Sylvia Borren:

- Voorzitter EEN (Het Nederlandse platform van Global Call for Action against Poverty (GCAP)).
- Lid van WorldConnectors (ontwikkeling nieuwe strategieën voor en visies op mondiale vraagstukken).
- Bestuurslid BRAC (deze Bengalese organisatie met 125 duizend medewerkers in twaalf landen wereldwijd tilt miljoenen mensen daadwerkelijk uit de armoede).
- Bestuurslid van Forest Stewardship Council (FSC) dat zich inzet voor verantwoord bosbeheer wereldwijd.

De raad van toezicht van Greenpeace Nederland oordeelt dat deze nevenfuncties niet leiden tot belangenconflicten met de functie van directeur.

RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht heeft naast de gebruikelijke functies van voorzitter, vicevoorzitter en secretaris, twee leden die deel uitmaken van de auditcommissie en één lid dat deel uitmaakt van de trustees van Greenpeace International. Dina Boonstra en na haar aftreden René Jansen waren trustee van Greenpeace International Council en zij woonden (vanwege de overdracht) beiden in april 2013 de jaarlijkse vergadering van Greenpeace Council bij.

Per 1 september 2012 bestaat de, onbezoldigde, raad van toezicht van Greenpeace Nederland uit:

Dien de Boer-Kruyt, voorzitter

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter sinds 15 maart 2010.
- Beroep: professioneel bestuurder, persoonlijk adviseur en organisator van leiderschapscursussen.
- Relevante nevenfuncties: commissaris op voordracht van de OR bij Allianz NL, Douwe Egberts NL; samenwerking China en Korea op het gebied van duurzame en getijdenenergie; commissaris Hooze Raedt; in de raad van toezicht van 'The Waste Transformers' (een social venture die restafval omzet in hoogwaardige groene energie); vicevoorzitter stuurgroep Sino-Dutch voor duurzame energie via Dynamic Tidal Power.

Dina Boonstra, vicevoorzitter en trustee (tot 15 april 2013)

- Lid van de raad van toezicht/bestuur sinds 2005, vicevoorzitter sinds juni 2008, trustee (afgevaardigde in de algemene vergadering van Stichting Greenpeace Council) sinds 1 januari 2010.
- Beroep: directeur dienst Bedrijfsondersteuning bij Lentis.
- Relevante nevenfuncties: voorzitter raad van toezicht Tuberculosefonds (KNCV); bestuurslid Stichting Cornelis Jetses.

René Jansen, lid van de raad van toezicht en vicevoorzitter en trustee (per 15 april 2013)

- Lid van de raad van toezicht/bestuur sinds januari 2009.
- Beroep: bestuursadviseur (zelfstandig gevestigd en geassocieerd met Twynstra Gudde Adviseurs en Managers).
- Relevante nevenfuncties: lid Raad van Commissarissen van woningcorporatie AWW Eigen Haard in Velsen; Covoorzitter Commission Competition van International Chamber of Commerce Nederland (ICC).

Martine Bosman, secretaris

- Lid van de raad van toezicht sinds september 2013.
- Beroep: zelfstandig jurist en adviseur
- Relevante nevenfunctie: secretaris Commissie Ongewenst Gedrag FNV Bondgenoten

Ferdinand ter Heide, penningmeester

- Lid van de raad van toezicht en penningmeester/lid van de auditcommissie sinds januari 2008.
- Beroep: ondernemer.
- Relevante nevenfuncties: medeoprichter van Mastervolt (producent van systemen voor onder meer zonne-energie); medeoprichter van Villagepump bv (ontwikkelaar en producent van kleinschalige systemen voor veilig drinkwater in zuidelijke landen); lid Raad van Commissarissen Locamotion BV Smart Grid Solutions Hengelo (automatisering verdeelstations elektriciteitsnetten).

Marieke Rietbergen, lid van de raad van toezicht

- Lid van de raad van toezicht/bestuur sinds 2007, secretaris tussen januari 2010 en september 2013.
- Beroep: ondernemer.
- Relevante nevenfunctie: bestuurslid Inspiring Cities; voorzitter raad van toezicht Butterfly Works; lid van de raad van toezicht van SET UP.

Bas Luten, lid van de raad van toezicht

- Lid van de raad van toezicht/bestuur en lid van de auditcommissie sinds januari 2009.
- Beroep: financieel directeur CSM International.
- Relevante nevenfuncties: geen.

BIJLAGE 2: CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur van Stichting Greenpeace Nederland

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening over 2013 van Stichting Greenpeace Nederland te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende Instellingen'. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

ORDEEL

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Greenpeace Nederland per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving, Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende Instellingen'.

VERKLARING BETREFFENDE HET JAARVERSLAG

Wij vermelden dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de in Nederland geldende en de voor deze jaarrekening van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële vastlegging, Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende Instellingen', is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 24 maart 2014

KPMG Accountants N.V.

S.Haringa RA

GREENPEACE

Greenpeace is een internationale milieuorganisatie die door onderzoek, overleg en actie werkt aan een duurzaam evenwicht tussen mens en milieu.

© 2014 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946

1001 AS Amsterdam

0800 422 33 44

info@greenpeace.nl

www.greenpeace.nl

Dit jaarverslag is - aangevuld met foto's - ook online beschikbaar op www.greenpeace.nl/jaarverslag2013

Foto cover © GP/Gerda Horneman